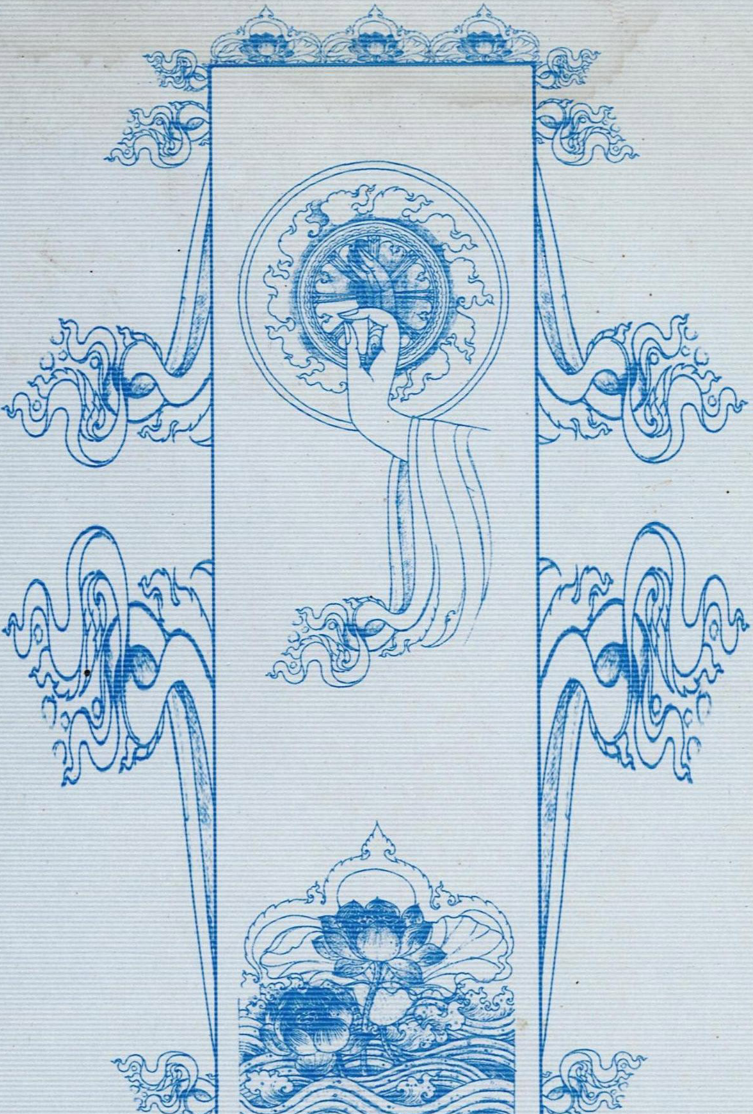

ธรรมบัญชร : พระมหาวิหาร

หลักธรรมเพื่อความสันติสุขของมนุษย์

วัดป่าภูก้อน

ธรรมบัญชร : พระมหาวิหาร

หลักธรรมเพื่อความสันติสุขของมนุษย์

จัดพิมพ์เนื่องในโครงการสร้างพระมหาวิหาร
พระพุทธรูปหินอ่อนขาวปางปรินิพพาน
วัดป่าภูก้อน บ้านนาคำ ตำบลบ้านก้อง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

ขอกราบขอบพระคุณแด่ทุกท่านที่สนับสนุนและสมทบการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มนี้
โปรดช่วยอุปถัมภ์ค่าจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ในราคา ๓๐ บาท

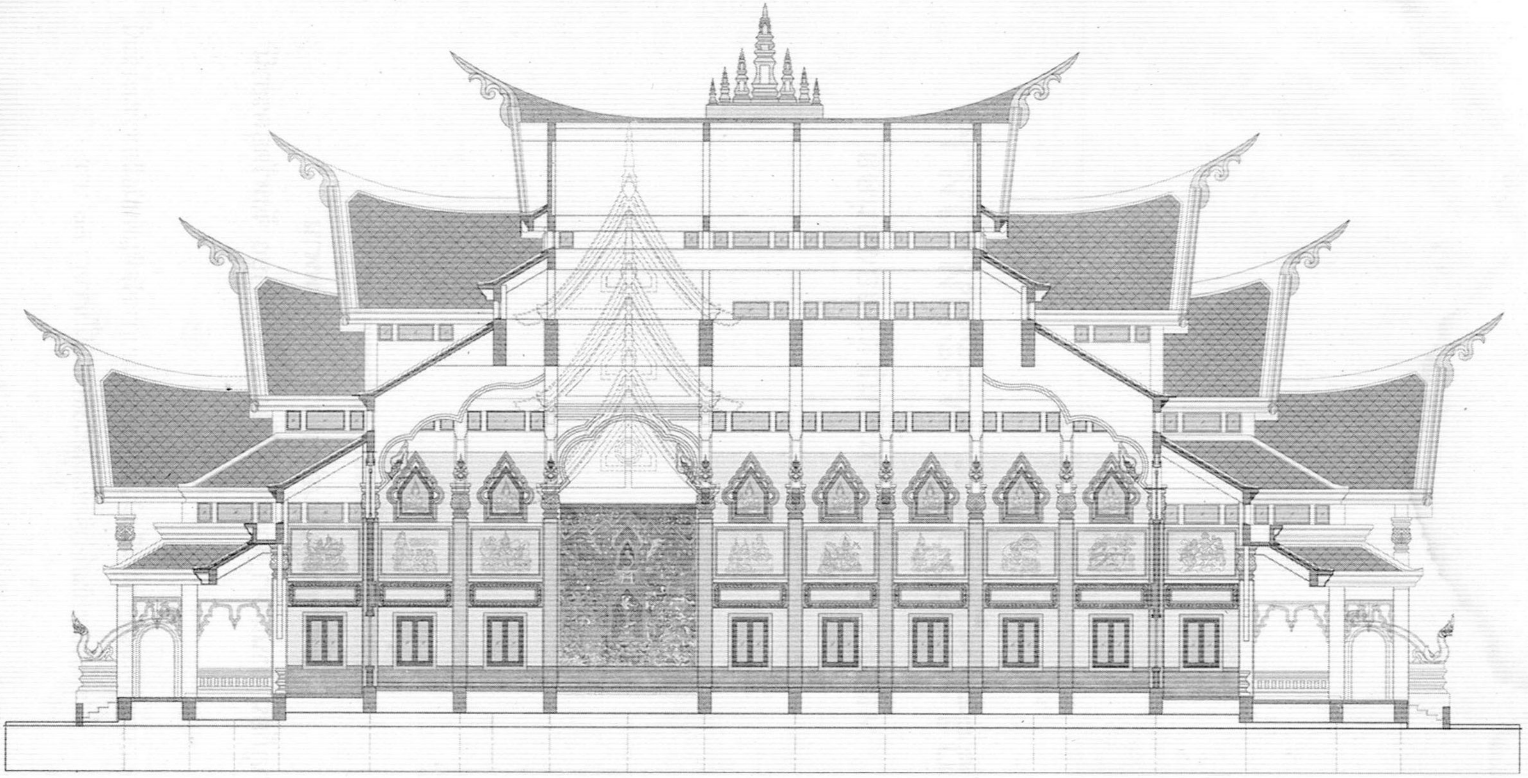

พระมหาวิหารพระพุทธรูปหินอ่อนขาวปางปรินิพพาน

วัดป่าภูก้อน บ้านนาคำ ตำบลบ้านก้อง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

ธรรมบัญชร : พระมหาวิหาร

เนื่องด้วยวัดป่าภูก้อน ได้ก่อสร้างพระมหาวิหารเป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธรูปจำลองแกะสลักด้วยหินอ่อนไวท์คาร์ราร่า ปางปรินิพพาน ความยาว ๒๐ เมตร พระมหาวิหารนี้มีความยาว ๔๙ เมตร กว้าง ๓๙ เมตร เป็นวิหารแบบไทยอีสาน มีหน้าต่าง ๒๘ ช่อง ทำด้วยกระจกเขียวอ่อนหนาพ่นทราย เป็นรูปพระกรทรงแสดงธรรมให้พรคำสอนไว้ **"หยุดฆ่า"** ๒๘ บาน และเป็นรูปพระกรปล่อยธรรมจักรให้โลก **"คืน"** แก่พุทธบริษัท ๔ อีกจำนวน ๒๘ บาน ทางคณะกรรมการปิยธรรมมูลนิธิได้จัดทำรูปหน้าต่างแต่ละบาน พร้อมคำอธิบายสำหรับผู้ปรารถนาจะรู้และเข้าใจด้วย

พระพุทธองค์กว่าจะได้ตรัสรู้ธรรมแล้วนำมาสอน ทรงได้มายากลำบากจริงๆ การฆ่าเป็นเรื่องบาปหนักและเป็นเรื่องที่จะเวียนตายเกิดไม่รู้ภพรู้ชาติ อันทรมานนานเท่าใด พระองค์ทรงสอนให้หยุดฆ่าหันมาเมตตากรุณากัน เมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้ พระองค์ทรงสั่งสอนสัตว์โลก พระองค์ทรงประทานคืนหมดทุกสิ่งทุกอย่าง แม้กระทั่งภพชาติจนถึงพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อเป็นประจักษ์พยานแก่ผู้ขวนขวายในภายหลัง เป็นธรรมทานสำหรับผู้สนใจ อีกทั้งผู้มีความเคารพสักการะ เพื่อเป็นการอนุโมทนาร่วมกัน เป็นการเคารพธรรมส่งเสริมธรรมของพุทธบริษัทสี่ให้เจริญสืบไป

พระโพธิสัตว์องค์เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกบวช ได้ทรงบำเพ็ญเพียรด้วยความอดทนต่อทุกขเวทนาสาหัสอุกฤษฏ์เป็นอย่างยิ่ง จนล่วงถึงวันที่พระองค์จะทรงตรัสรู้สัมโพธิญาณใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ ประทับนั่งอยู่บนหญ้า

๘ กำมือที่ทรงลาดเป็นรัตนบัลลังก์ ทรงทำให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์และเสด็จล่วงพ้นพญามาร พร้อมทั้งเสนาทั้งหลาย

ปฐมบรมพุทธภาษิต

สมเด็จพระชินสีห์ทรงรู้แจ่มแจ้งในโลกา ได้ทรงเปล่งพระอุทานวาจาว่า

"อาตมาได้ท่องเที่ยวอยู่ในชาติสงสารนี้เป็นอเนกอนันต์ เสาะแสวงหานายช่างคือตัณหา ผู้ก่อสร้างเรือนคือรูปนามก็มิได้พบพาน จึงพบแต่ทุกข์ทรมานชาติแล้วชาติเล่า

ดูกรนายช่างคือตัณหา มาบัดนี้อาตมาได้พบเจ้าแล้ว เห็นตัวเจ้าแล้ว เบื้องหน้าแต่นี้ไป เจ้าจะไม่ได้สร้างเรือนให้เราแล้ว กลอนเรือนทั้งหลายอาตมาทำลายหมดแล้ว ช่อฟ้าของเรือนอาตมาได้เฉือนหักหมดแล้ว จิตของอาตมา สังขาราไม่ปรุงแต่งให้เกิดในภพต่อไปอีกแล้ว จิตสันดานของอาตมาหาตัณหาไม่ได้แล้วโดยประการทั้งปวง"

ครั้นในวันพระจอมธรรม์กำหนดปลงพระชนมายุสังขาร พสุธาจักรวาลก็ไหวหวั่น เช่นกับวันที่พระองค์ประสูติและตรัสรู้

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย อันตถาคตถึงกำหนดชราแล้ว จักคลาดแคล้วจากพวกท่านทั้งหลาย จักเข้าถึงพระนิพพานสังขารวาย ท่านทั้งหลายอย่าประมาทขาดศีลธรรม จงรักษาจตุปาริสุทธิศีล จงบำเพ็ญสมถวิปัสสนาเป็นอาจิณ รักษาสิ้นทั้งพระธรรมนำวินัย อันผู้ใดรักษาธรรมวินัยได้ พร้อมทั้งไม่ประมาทในธรรมศีล ประพฤติธรรมนำชีวาเป็นอาจิณ กิเลสหมดสิ้นย่อมถึงถิ่นพระนิพพาน"

พระปัจฉิมเทศนา : พระวาจาเป็นวาระสุดท้าย

ลำดับนั้น สมเด็จพระจอมธรรม์ได้ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายว่า "ดูกร

ภิกษุทั้งหลาย กาลบัดนี้ตถาคตสั่งสอนพวกเธออยู่แต่ผู้เดียว เมื่อตถาคตปรินิพพานไปแล้ว อันว่าพระปริยัติธรรม ๘ หมื่น ๔ พันพระธรรมขันธ์ จักเป็นพระจอมธรรมสั่งสอนพวกเธอแทนตถาคต"

พระวินัยทั้งฝ่ายภิกษุสงฆ์และฝ่ายภิกษุณีสงฆ์ที่ทรงบัญญัติแล้ว รวมเรียกว่า "มหาวินัยหรือพระวินัยปิฎก" จักเป็นครูแทนพระพุทธองค์ในกาลข้างหน้า

พระสูตรต่างๆ ที่ทรงแสดงจำแนกว่า "เหล่านี้เป็นพระสติปัฏฐาน ๔, เหล่านี้เป็นพระสัมมัปปธาน ๔, เหล่านี้เป็นพระอิทธิบาท ๔, เหล่านี้เป็นพระอินทรีย์ ๕, เหล่านี้เป็นพระพละ ๕, เหล่านี้เป็นพระโพชฌงค์ ๗, เหล่านี้เป็นพระอริยมรรค ๘, เหล่านี้เป็นนิกาย ๕" รวมเรียกว่า พระสุตตันตปิฎก จักเป็นครูแทนพระพุทธองค์ในกาลข้างหน้า

พระปรมัตถธรรมที่ทรงแสดงจำแนก คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน รวมเรียกว่า "พระอภิธรรมปิฎก" จักเป็นครูแทนพระพุทธองค์ในกาลข้างหน้า

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย จงคุ้มครองให้ท่านและครอบครัวพร้อมทั้งบริวาร ปราศจากทุกข์ภัยทั้งหลายทั้งปวง ขอให้ท่านจงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คิดปรารถนาสิ่งใดขอให้สมปรารถนาในสิ่งนั้น โดยมีธรรมบารมีแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเกราะคุ้มครองป้องกัน และมีพระธรรมเป็นประทีปส่องสว่างในการดำเนินชีวิต ขอให้พบกับชีวิตที่สมบูรณ์ ให้พบกับความสะอาด สงบ สว่าง แห่งชีวิตและจิตใจ ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลจงมีแด่ท่านผู้เป็นกัลยาณชนตลอดจนทุกทิพาราตรีกาลเทอญ

ปิยธรรมมูลนิธิ
วัดป่าภูก้อน

สารบัญ

ธรรมบัญชร : พระมหาวิหาร

- หยุดฆ่า *สมบัติแห่งความเป็นมนุษย์ที่ได้มายาก* ๑๐
- หยุดฆ่า *สัจธรรม ความจริงแห่งชีวิต* ๑๑
- หยุดฆ่า *คุณที่ธรรมชาติให้โลก* ๑๒
- หยุดฆ่า *ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมอยู่* ๑๓
- หยุดฆ่า *การเจริญเมตตาชีวิตตน* ๑๔
- หยุดฆ่า *กฎแห่งการอยู่ร่วมกันของโลก* ๑๕
- หยุดฆ่า *ความกตัญญูกตเวทีในงาน* ๑๖
- หยุดฆ่า *การส่งเสริมชาติและหมู่ชน* ๑๗
- หยุดฆ่า *ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์* ๑๘
- หยุดฆ่า *ธรรมคำสอนของพระศาสดา* ๑๙
- หยุดฆ่า *อภิชาตบุตรและอนุชาตบุตร* ๒๐
- หยุดฆ่า *ผู้ให้เกิด ผู้เลี้ยง ผู้ให้ละชีวิต* ๒๑
- หยุดฆ่า *บัณฑิตผู้บำรุงท่านผู้มีศีล* ๒๒
- หยุดฆ่า *คุณของพระพุทธศาสนา* ๒๓
- หยุดฆ่า *ธรรมวินัย ความสามัคคี* ๒๔
- หยุดฆ่า *ธรรมจักรที่พุทธบริษัท ๔ หมุนไป* ๒๕
- หยุดฆ่า *จริยธรรมในความไม่ประมาท* ๒๖
- หยุดฆ่า *คุณในธรรมทาน อามิสทาน อภัยทาน* ๒๗

□ หยุดฆ่า การเจริญสติสัมโพชฌงค์ ๒๙
□ หยุดฆ่า พุทธศาสนสุภาษิต ๓๐
□ หยุดฆ่า ภิกษุเพื่อนพรหมจรรย์เถิด ๓๑
□ หยุดฆ่า ศีลสำรวมด้วยปาฏิโมกขสังวร ๓๒
□ หยุดฆ่า ผู้สักการะธรรม ส่งเสริมธรรมอยู่ ๓๓
□ หยุดฆ่า สัตบุรุษผู้แสดงธรรมอยู่ ๓๔
□ หยุดฆ่า การเป็นที่พึ่งอย่างประเสริฐ ๓๕
□ หยุดฆ่า พุทธสมบัติ ธรรมสมบัติ ๓๖
□ หยุดฆ่า สังฆสมบัติ สวรรคสมบัติ ๓๗
□ หยุดฆ่า โพชฌงค์ ๗ ทางแห่งพระนิพพาน ๓๘

□ คืน องค์พยานแห่งชัยชนะ เพียรถึงที่สุดแห่งทุกข์ ๓๙
□ คืน กำเนิด บุญ บาป คุณ โทษ ๔๐
□ คืน สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ๔๑
□ คืน กิเลส ตัณหา อุปาทาน ๔๒
□ คืน ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ๔๓
□ คืน วัฏฏะ ภูมิภพ อันคำนวณมิได้ ๔๔
□ คืน ความเพียรอันทรมาน ขัดเกลาอันอุกฤษฏ์ ๔๕
□ คืน พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔๖
□ คืน แก่นมหาศักดิ์ หลักเมตตาอันวิสุทธิ์ ๔๗

□ คืน ความกตัญญูกตเวทีอันสุดประเสริฐ ๔๘
□ คืน สัจธรรมทางดำเนินแห่งชีวิต ๔๙
□ คืน ทางสายกลางแห่งดุลยภาพ ๕๐
□ คืน อกุศลกรรมบถ ๑๐ .... ๕๑
□ คืน กิจในอริยสัจ ๔ .... ๕๒
□ คืน พุทธศาสนสุภาษิต ๕๓
□ คืน พุทธจริยศาสตร์ระดับสูง ๕๔
□ คืน ธรรมคำสอน หลักใจชนไม่มีชั้น ๕๕
□ คืน พระอรหันตสาวก เอหิภิกขุอุปสัมปทา ๕๖
□ คืน พระสงฆ์สาวกเนื้อนาบุญแห่งโลก ๕๗
□ คืน พระธรรมวินัย ข้อวัตร อัฐบริขาร ๕๙
□ คืน บรมครูศาสดาเอกแห่ง ๓ โลก ๖๐
□ คืน ธรรมจักร แด่พุทธบริษัท ๔ เจริญสืบไป ๖๑
□ คืน คุณพระศรีรัตนตรัยคุ้มครองโลก ๖๒
□ คืน ธงแห่งธรรม รุ่งเรืองยิ่งด้วยปัญญา ๖๔
□ คืน ธรรมไว้เป็นองค์แทนพระศาสดา ๖๕
□ คืน ทางแห่งโลกุตตรนิพพานแก่โลก ๖๖
□ คืน พระบรมสารีริกธาตุไว้ให้สักการะบูชา ๖๘
□ คืน พลังธรรมแห่งความเป็นนิรันดร เหนือโลก ๖๙
□ รายนามผู้ศรัทธาร่วมบุญถวายหน้าต่างพระมหาวิหาร ๗๐

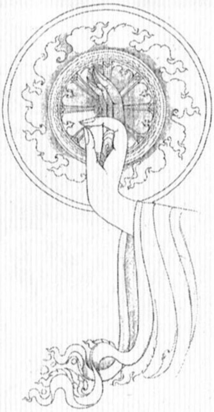

ธรรมบัญชร : พระมหาวิหาร

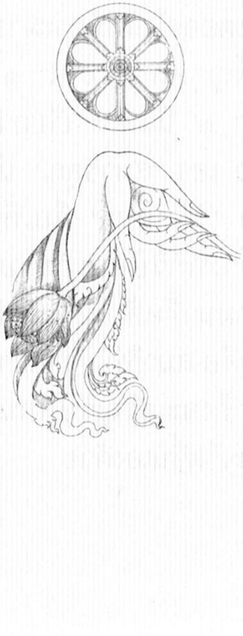

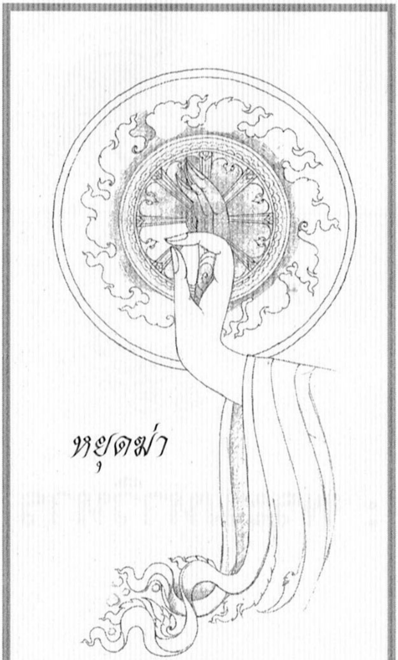

หยุดฆ่า
สมบัติแห่งความ
เป็นมนุษย์ที่ได้มายาก

เพราะศีล ๕ กุศลกรรมบถ ๑๐ เราเคยสะสมมาแล้ว กุศลนั้นเป็นกำเนิด เกิดเป็นมนุษย์ ได้พบพระพุทธศาสนา พบเรื่องที่ไม่ค่อยได้พูดกันคือ เรื่องธรรมสมาธิ คำว่า "*ธรรมสมาธิ*" มีกล่าวถึงในพระไตรปิฎก หมายถึง "การบำเพ็ญกุศลกรรมบถ ๑๐ และเจริญอัปปมัญญา ๔ คือ พรหมวิหาร ๔" แต่ว่าจะขยายขอบเขตออกไปไม่มีประมาณ การกระทำบำเพ็ญกุศลกรรมบถ ๑๐ เจริญอัปปมัญญา ๔ นี่แหละ เรียกว่า "ธรรมสมาธิ" คือ เอา "สมาธิคุณ" นำแล้วตามมาด้วย "วิปัสสนา" คือเห็นตามเป็นจริง บางทีก็วิปัสสนานำมาก่อนแล้วสมาธิตามมาทีหลังก็มี เรียกว่า "วิปัสสนาสมาธิ" คือ สมาธิที่ได้จากการเจริญวิปัสสนา ถึงจะเจริญวิปัสสนาล้วนๆ สมาธิก็จะเกิดขึ้นเองด้วย

หยุดฆ่า

สัจธรรม
ความจริงแห่งชีวิต

หยุดฆ่า
สัจธรรม ความจริงแห่งชีวิต

เพราะชีวิตเมื่อเกิดมีเกิดเป็นขึ้นแล้วย่อมดำเนินไปในการรักษาทุกข์มิให้เกิดทุกข์ ย่อมเป็นทางดำเนินมิสิ้นบ่วงมาร

"เธอทั้งหลาย จงเดินไปตามทางมีองค์ ๘ นี้ อันเป็นทางที่ทำให้มารหลงติดตามไม่ได้

เธอทั้งหลายจงตั้งใจปฏิบัติ เพื่อทำทุกข์ให้สูญสิ้นไป ความเพียรพยายาม ...เธอทั้งหลายต้องทำเอง ตถาคตเป็นแต่เพียงผู้บอกทางเท่านั้น เมื่อปฏิบัติตนดังนั้น พวกเธอจะพ้นจากมารและบ่วงแห่งมาร"

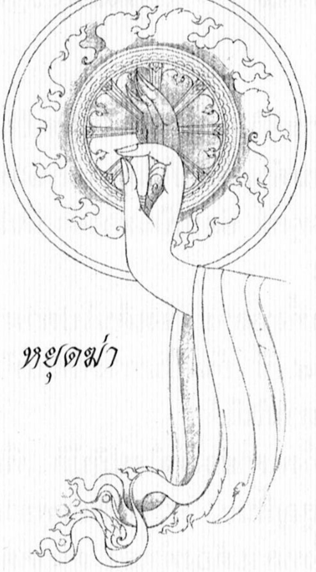

หยุดฆ่า

คุณที่ธรรมชาติให้โลก

หยุดฆ่า
คุณที่ธรรมชาติให้โลก

ปัจจุบันนี้ ธรรมชาติเป็นคุณที่ยิ่งใหญ่ สิ่งมีชีวิตในโลกได้อาศัยธรรมชาติ และสรรพสิ่ง

ถ้าระลึกได้ลึกซึ้ง คุณอันยิ่งใหญ่ของธรรมชาติประดุจบิดรมารดาของโลก มนุษย์ได้บ่อนทำลายเกินความจำเป็น โลภในคุณค่าของธรรมชาติมากเกินไป ถึงเวลาที่จะหยุดทำลาย ควรจะเร่งฟื้นฟู ไม่เช่นนั้นธรรมชาติจะทำลายเราและสรรพสิ่ง

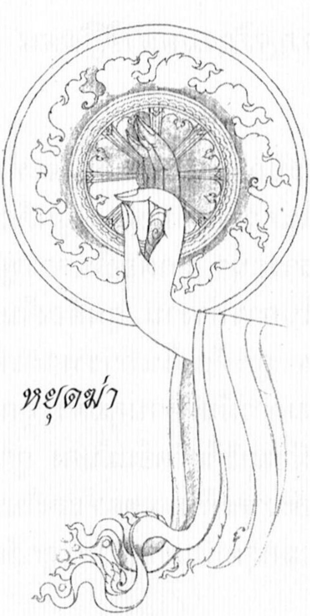

หยุดฆ่า

ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมอยู่

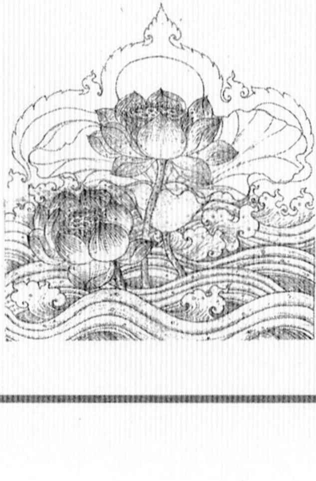

หยุดฆ่า
ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมอยู่

เพราะการประทุษร้ายผู้ไม่ประทุษร้ายใคร เป็นกรรมอย่างหนักสาหัสยิ่งนัก ความประสงค์อันแท้จริงแห่งเรื่องนี้ ก็คือธรรมะสำหรับมหาชน จะได้ดำเนินตามพระราชา เพื่อให้เกิดความมีฝามีตัว

ในเบื้องบนก็มีธรรมะ เบื้องล่างก็มีธรรมะนั้น ก็เกิดถูกฝาถูกตัว ทั้งหมดนี้เป็นไปเพื่อความมีศีลธรรมดี เป็นเหตุให้เกิดความสุขสวัสดี มีสันติสุข สันติภาพของประเทศ หรือจะเนื่องไปถึงโลกก็ได้

หยุดฆ่า
การเจริญเมตตาชีวิตตน

เพราะปัญญาในเมตตา จะหันมาถูกต้องในความเห็นชอบ ถูกต้องในความปรารถนา ถูกต้องในการพูดจา ถูกต้องในการทำงาน ถูกต้องในการดำรงชีพ ถูกต้องในการพากเพียร ถูกต้องในการมีสติควบคุมตัว ถูกต้องในความมีสมาธิคือจิตอันมั่นคง ถูกต้องในการสละจาคะด้วยเมตตา และในที่สุดคือ "*ความหลุดพ้นทุกอย่าง*" ถูกต้อง

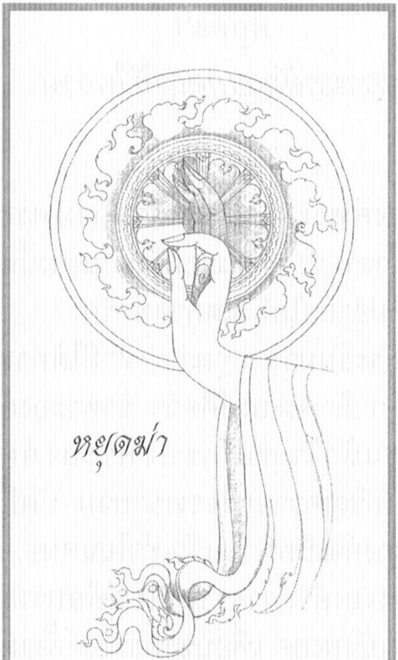

หยุดฆ่า
กฎแห่งการอยู่ร่วมกันของโลก

เพราะคนเรานี้ จะมีความสุขอย่างแท้จริงก็ต้องดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามกฎธรรมชาติ คือมีการยำเกรงใจว่า วันนี้เราให้คุณให้ประโยชน์อะไรบ้าง ให้แล้วพิจารณาว่า ใจเป็นสุขเพราะอะไร เราได้รับการไว้วางใจจากบัณฑิตหรือยัง พอเป็นที่พึ่งได้ไหม ถึงกับต้องเสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต และยอมเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม คุณอันนี้เป็นไปตามกฎมหาชน ตรงไหนทุกข์ยากก็เข้าไปช่วยเหลือ แก้ไขให้ดีงาม ปัญญาชนก็จะต้องปฏิบัติต่อทุกชีวิต รวมถึงตนเอง ให้เอื้อต่อสภาพแวดล้อม ทั้งทางสังคม และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม จนถึงวัตถุโดยทั่วไป รวมทั้งเทคโนโลยี เพราะการสละการให้เป็นเรื่องล้ำสมัยอยู่เสมอ แต่ต้องถูกกฎหมาย ซึ่งหมายถึงในสังคมโลกของผู้อื่นที่เอื้อต่อการมีความสุขที่ถูกต้องแท้จริงในอนาคตด้วย

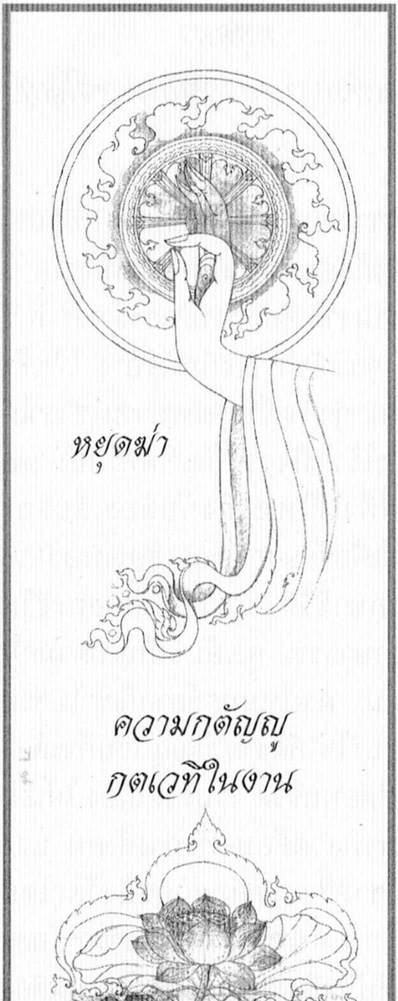

หยุดฆ่า
ความกตัญญูกตเวทีในงาน

องค์พระศาสดาได้ตรัสถามพระธัมมารามว่า "ทำไมเธอจึงทำอย่างนั้น เธอไม่อาลัยใยดีในตถาคตหรือ"

พระธัมมารามทูลว่า "หามิได้พระเจ้าข้า ข้าพระองค์คิดว่า ข้าพระองค์บวชแล้วในสำนักของพระองค์ผู้สรรเสริญความเพียรพยายาม บัดนี้พระองค์จะนิพพานแล้ว ทำไฉนหนอ... ข้าพระองค์จะทำความเพียรเพื่อบรรลุธรรมอันสูงสุด เพื่อบูชาพระองค์ตั้งแต่พระองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ทีเดียว ด้วยเหตุนี้ ข้าพระองค์จึงผละออกจากหมู่อยู่แต่ผู้เดียว"

พระพุทธองค์ทรงประทานสาธุการว่า *"ดีแล้วภิกษุๆ"*

พระพุทธองค์ทรงประทานงานให้แก่พุทธบริษัทในศาสนานี้ คือการปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ จงรู้งานและทำงานตามพระพุทธประสงค์มั่นคงในภูมิธรรมของตน

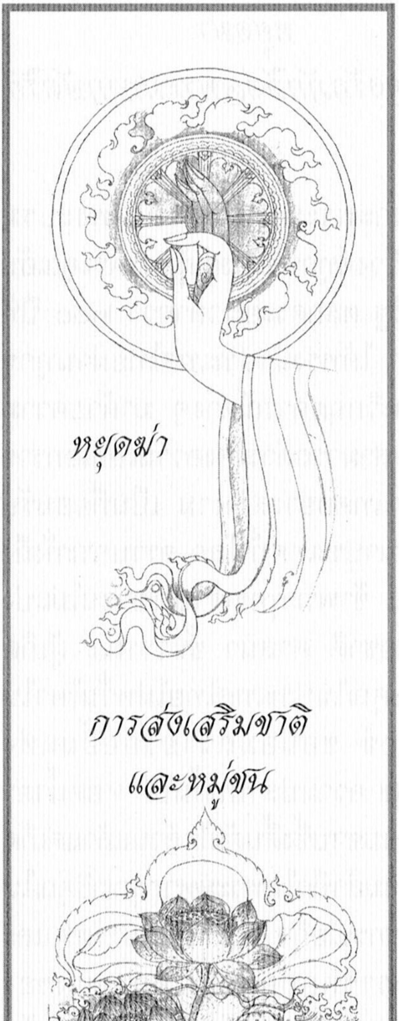

หยุดฆ่า
การส่งเสริมชาติและหมู่ชน

เพราะเราทั้งหลายเกิดมาเป็นมนุษย์ในชาตินี้ และมนุษย์นี่เองที่สามารถยังประโยชน์ ก็ได้เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตน ตลอดถึงวงศาคณาญาติ กว้างไปไกลถึงสังคมชุมชนน้อยใหญ่ให้มีแต่ความสุข ยิ่งได้สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมพลเมืองด้วยแล้ว ย่อมนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศชาติ บ้านเมืองต่างก็มีสุขทุกเรือนชานเพราะมนุษย์มีสติมีปัญญา มีธรรมะประจำจิตใจทุกคนด้วยกัน มีมนุษย์นี่แหละกระทำให้เกิดคุณประโยชน์ทั้งสิ้น

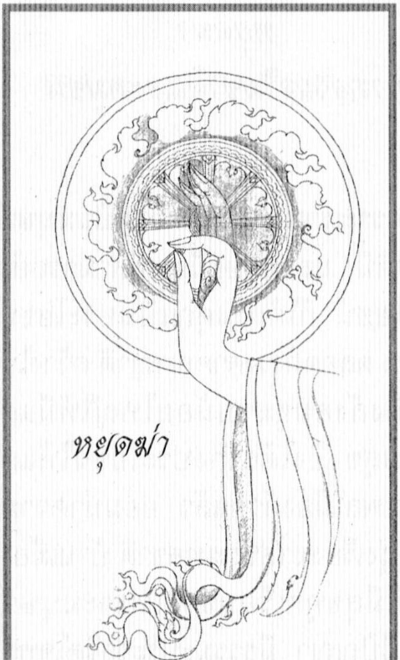

หยุดฆ่า
ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

เพราะพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ทุกพระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐๐ ปีที่ผ่านมา ได้ทรงนำประเทศไทยผ่านทุกข์เข็ญและวิกฤตการณ์ต่างๆ มาด้วยความสวัสดี สามารถดำรงคงความเป็นเอกราชของประเทศอย่างสง่างาม เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศทั่วโลก ตราบกระทั่งถึงปัจจุบัน ข้าพระพุทธเจ้าประชาชนไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ชั้นวรรณะ ผู้เกิดผู้อาศัยคุณในประเทศไทยไม่หวั่นไหวในสุข-ทุกข์ ขอน้อมถวายรอยยิ้มแห่งความสุข ความปลาบปลื้มปีติ หยดน้ำตาแห่งความซาบซึ้งตื้นตันใจล้วนแล้วแต่เกิดจากความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระราชกรณียกิจ พระราชจริยาวัตร และน้ำพระราชหฤทัยอันยิ่งใหญ่หลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันมากล้นสุดจะพรรณนา

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

'ปิยธรรมมูลนิธิ'

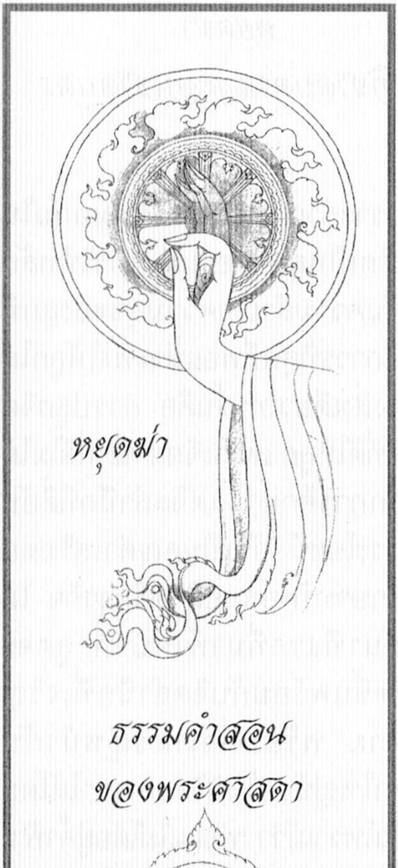

หยุดฆ่า
ธรรมคำสอนของพระศาสดา

ธรรมคำสอนพระศาสดา เป็นประดุจอัญมณีที่ล้ำค่าโชติช่วงชัชวาลไปด้วยแสงแห่งปัญญา นำความสุข สงบร่มเย็น เป็นหลักใจ หลักชีวิต และวิญญาณ ทรงคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง มิควรทำลาย ไม่เช่นนั้นท่านจะไม่ได้พบธรรมคำสอนพระศาสดาอีกเลย ไม่ว่าภพหรือชาติใด

หยุดฆ่า
อภิชาตบุตรและอนุชาตบุตร

เพราะกำเนิดสูง-ต่ำไม่เสมอกันในการเกิดเป็นลูก-พ่อ-แม่ การให้หลักประกันความสำเร็จความสุขของลูกที่มั่นคงถาวรที่สุดที่พ่อแม่จะพึงให้ลูกได้มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้นคือ การปลูกจิตสำนึกที่ดีให้ลูก เพราะจิตสำนึกที่ดีไม่ได้มาจากการศึกษา แต่จิตสำนึกที่ดีอันเป็นประโยชน์ อันเป็นคุณค่าเสริมต่อการศึกษาทรัพย์สมบัติ หรือธุรกิจ ได้ตั้งแต่นาทีแรกที่มาทำหน้าที่ ลูกจะเติบโตขึ้นพร้อมกับจิตสำนึกที่เจริญงอกงาม พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาใหญ่น้อยในชีวิตของเขาได้โดยไม่หวั่นไหว แม้ว่า "พ่อแม่ไม่ได้อยู่ค้ำฟ้า"

การปลูกจิตสำนึกที่ดีจะเป็นต้นทุนให้ตนส่งเสริมคนดี จนตนเกิดสติปัญญาเห็นคุณค่าที่จะส่งเสริมตน และครอบครัว ให้สูงยิ่งๆ ขึ้นไปในศีลธรรม จะเป็นที่พึ่งที่อาศัยไม่เพียงแต่พ่อแม่เท่านั้น บุคคล องค์กรอื่นๆ จนถึงสถาบันได้มากอีกด้วย

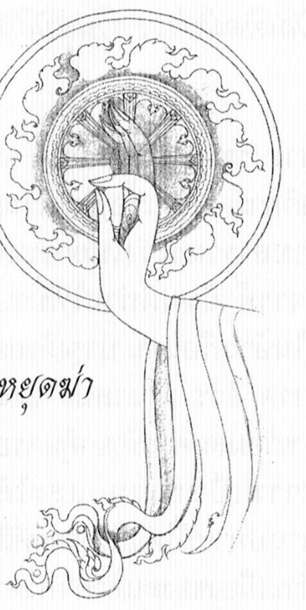

หยุดฆ่า

ผู้ให้เกิด
ผู้เลี้ยง ผู้ให้ละชีวิต

หยุดฆ่า
ผู้ให้เกิด ผู้เลี้ยง ผู้ให้ละชีวิต

เพราะคุณธรรมของบิดร–มารดา เราจึงเกิดอย่างมีวิชาความรู้ เชิดชู รักใคร่ยิ่งนัก ทั้งที่บางครั้งบางคราก็ทำให้ท่านเสียใจ ความหวังของท่านบางทีก็ทำได้ยาก เพราะความไม่เที่ยงแท้ของสังคมของคน การเมืองการบ้านการโลกก็เปลี่ยนแปลง ต้องแก้ไขอยู่เสมอ จึงเกิดความท้อแท้ ลังเลได้ เห็นว่าชีวิตแต่ละชีวิตอาศัยชีวิตอื่นๆ ที่เขาต้องไปยิง ไปตก ไปเก็บ ไปกักขัง ยิ่งทำให้ท้อถอย สลดสังเวชในจิตใจ ก็ยังโชคดีได้พบพระพุทธศาสนา มีคุณ สร้างค่าของความระลึกสำนึกชอบ กลับมาพึ่งตนให้ประโยชน์หมู่ชนในสังคมชาวพุทธ ทำให้พ่อแม่เบิกบาน ถึงท่านจะตายจากเราก็ไปสุคติ

ส่วนเราได้เจริญภาวนา สักการะพระสงฆ์ผู้มุ่งตรงต่อพระนิพพานเป็นที่หวัง ชีวิตเรารวมเนื้อและกระดูกสัตว์ต่างๆก็ต้องประคองอยู่ได้ด้วยคุณของธรรมที่ทำให้เกิดความเพียรละจากชีวิตได้

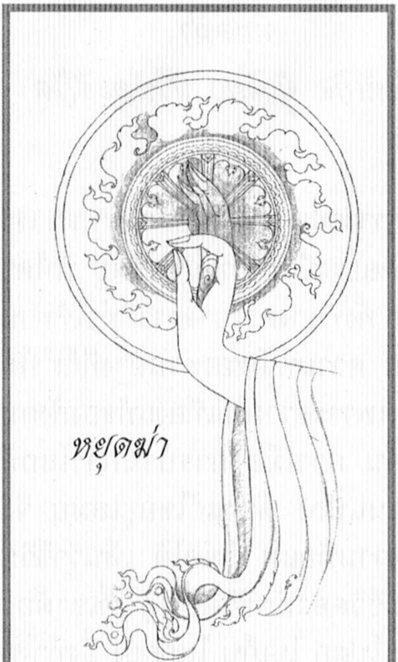

หยุดฆ่า
บัณฑิตผู้บำรุงท่านผู้มีศีล

เพราะนรชาติผู้เป็นบัณฑิต เมื่ออยู่ในที่ใดก็ตาม ย่อมเชื้อเชิญท่านผู้มีศีลผู้มีความสำรวมระวังในการประพฤติพรหมจรรย์ นิมนต์ท่านให้มาบริโภคอาหารในบ้านเรือนตน บำรุงด้วยอาหารบิณฑบาต จีวร เสนาสนะ และเภสัชปัจจัย พร้อมสมควรรักษาคุ้มครองท่านด้วยความเป็นธรรม และได้อุทิศทักษิณานุปทานนี้ให้แก่เทวดาที่สิงสถิตอยู่ในบ้านเมืองของตนด้วย เทวดาได้รับการบูชาอย่างนี้แล้วก็จะบูชาตอบ ได้รับความนับถือแล้วก็จะนับถือตอบ เทวดาจะอนุเคราะห์นรชาตินั้น ประดุจมารดาที่อนุเคราะห์บุตรที่เกิดจากอก นรชาติอันเทวดาอนุเคราะห์แล้ว ย่อมประสบความเจริญตลอดกาล

หยุดฆ่า
คุณของพระพุทธศาสนา

คุณของพระพุทธศาสนาให้ความอยู่เย็นเป็นสุขในโลกของบุคคล คือ กาย วาจา ใจ เป็นสุข คำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นคุณต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศ และสังคมระดับโลก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาปลูกฝัง ตั้งแต่รู้เดียงสาจนถึงผู้มีสติปัญญา เกียรติภูมิสูงส่ง เป็นหลักประจำใจของมนุษย์ที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณา หยุดฆ่าพุทธศาสนา ด้วยอาการทุศีล หลอกลวง ยุยง บ่อนทำลาย ไม่เช่นนั้น ภัยจากโลภ โกรธ หลง จะประหารท่าน

หยุดฆ่า
ธรรมวินัย ความสามัคคี

เพราะวิปัสสนากรรมฐาน เป็นหัวใจแห่งการรักษาศีล ทำสมาธิ จนเกิดปัญญา ผู้มีปัญญาย่อมไม่อวดอ้างเปรียบเทียบ ส่อเสียด ยุยง กล่าวข่มใดๆ ที่เป็นการยุแยกแตกความสามัคคี จะมีความเคารพในศีลในธรรมของผู้ปฏิบัติร่วมกัน พร้อมอบรมส่งเสริมซึ่งกันและกันจนตาย

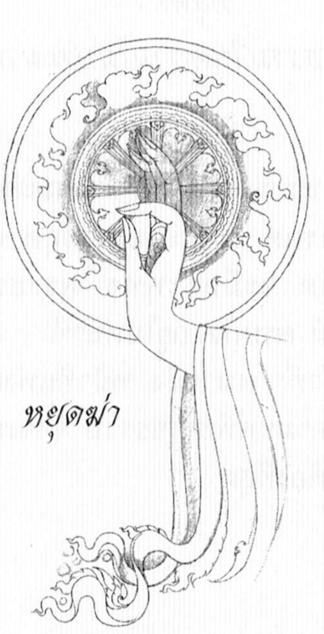

ธรรมจักร
ที่พุทธบริษัท ๔ หมุนไป

หยุดฆ่า
ธรรมจักรที่พุทธบริษัท ๔ หมุนไป

พระธรรมคำสอน พระวินัย และคุณธรรมที่อุบาสกอุบาสิกาประพฤติกันเป็นกำลังยอยกพุทธศาสนา ด้วยกำลังความเห็นชอบอย่างสงบ งดงามเสมอมา ได้โปรดหยุดฆ่าคุณธรรมในตนและหยุดอาศัยเครื่องมือแสร้งแสดงมุ่งทำลายธรรมจักรของผู้ประพฤติดีประพฤติชอบ เพราะกรรมนี้หนักนัก

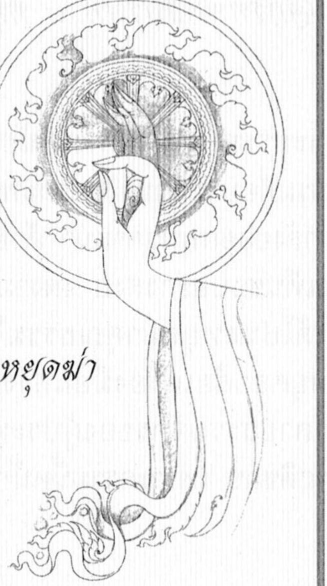

หยุดฆ่า

จริยธรรม
ในความไม่ประมาท

หยุดฆ่า
จริยธรรมในความไม่ประมาท

เพราะธรรมะคือหน้าที่ ธรรมะคือสิ่งที่พาให้รอด ธรรมะคือสิ่งสูงสุด เป็นที่พึ่งเกิด จะมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ครบถ้วนอยู่ในหน้าที่

"หน้าที่" หมายถึง หน้าที่แห่งการปฏิบัติตามทศพิธราชธรรม ซึ่งจะเป็นของถูกต้องที่สุด

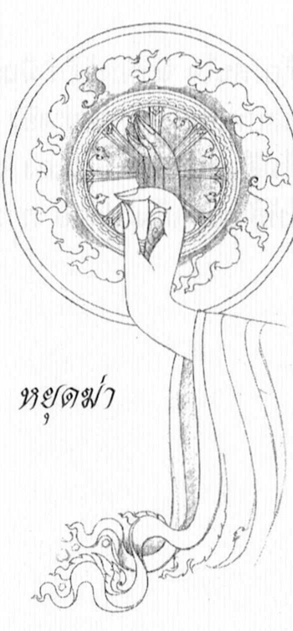

หยุดฆ่า

คุณในธรรมทาน
อามิสทาน อภัยทาน

หยุดฆ่า
คุณในธรรมทาน
อามิสทาน อภัยทาน

เพราะเป็นคุณอันประเสริฐต่อชีวิตและสังคมอย่างยิ่ง "ธรรมทาน" มีได้ด้วยการให้การสนับสนุน กำลังใจ กำลังแรง ชี้แนะหนทาง ให้โอกาส ทำตัวอย่างให้ดู เป็นธรรมทาน สอนให้มีสัมมาทิฐินั้นก็เป็นธรรมทาน สุดยอดต่อชีวิตของตน ถ้าดำเนินตามในธรรมทาน คือเชื่อฟัง พยายามปฏิบัติตามความต้องการของผู้ให้

สำหรับ *"วัตถุทาน"* เป็นการให้วัตถุปัจจัย ให้เครื่องมือ ให้ทุนรอน ให้ความสะดวก ให้กับผู้ทรงศีลทรงธรรม และคนที่มีคุณมีค่า เช่น ให้ ๓ สถาบัน ให้ผูกมิตร ให้ความมั่นคงในการศึกษา และสูงสุดกว่าอื่นใด คือการทำลายความเห็นแก่ตัว นั้นจึงจะเป็นทานที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง นี่คือ *"การให้ทาน"* มีผลอย่างนี้ มีผลมากเกินคาดอย่างนี้

"อภัยทาน" หมายถึงมี เมตตา กรุณา รวมอยู่ด้วย อภัยโทษ ถ้าขอโทษก็

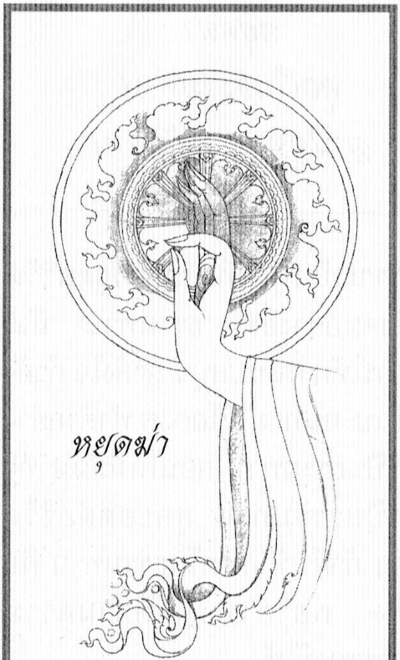

อภัยโทษ จงถือหลักอยู่อย่างนี้ นี่คือ "ทาน"

เราจะต้องสนใจ จะต้องรู้จัก มิฉะนั้นจะเป็นการลบหลู่พระธรรมอย่างยิ่ง แล้วผลในทางไม่ดีจะเกิดขึ้นกับตัวเอง จงให้ทานเถิด ให้สังคมที่เต็มไปด้วย "การให้"

หยุดฆ่า

การเจริญ
สติสัมโพชฌงค์

หยุดฆ่า
การเจริญสติสัมโพชฌงค์

ด้วยการเจริญเหตุแห่งการหลุดพ้น คือเจริญสติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘

"บัดนี้เราจักระวังรักษาจิตนี้ไว้ จักไม่ปล่อยจิตไปในธรรมที่ลามก ไม่ยอมให้จิตตกไปสู่ข่ายแห่งกาม อันเกิดจากกาย เจ้าถูกเรากักไว้แล้ว จะไปไหนตามใจชอบ ยินดีในธรรมอันลามกเหมือนดังก่อนมิได้แล้ว เราจะบังคับเจ้าให้อยู่ในอำนาจ เราตั้งอยู่ในพละ ๕ จักฝึกเจ้าได้ จักผูกเจ้าไว้ด้วยสติ จักฝึกจักบังคับเจ้าให้ทำธุระด้วยความพากเพียร ไม่ให้วิ่งออกจากการพิจารณาภายในใจอีกต่อไป"

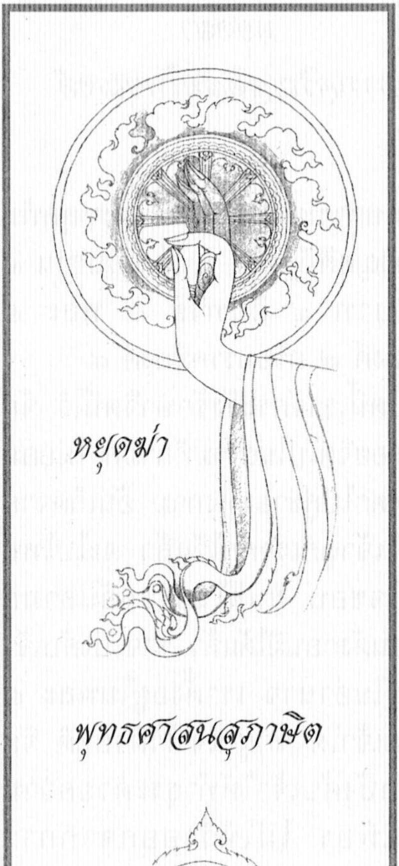

หยุดฆ่า
พุทธศาสนสุภาษิต

จงทำให้เกิดความขยัน เกิดความเพียร ไม่ให้ประโยชน์ที่มาถึงแล้วผ่านไปโดยเปล่า คนมีความกังวลห่วงทรัพย์ภายนอกซึ่งมิใช่ของตน ย่อมวุ่นวายอยู่ ปัญญาประเสริฐกว่าทรัพย์ มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย มีบาป มีบุญ มีคุณและโทษให้เลือก

"ท่านทั้งหลายจงเห็นความเกียจคร้านว่าเป็นภัย และเห็นการปรารภความเพียรว่าเป็นความปลอดภัย" คนที่ไม่รู้จักตนว่าอะไรควรทำในวันนี้ อะไรควรทำพรุ่งนี้ ใครเตือนก็โกรธ เย่อหยิ่ง ถือดี ว่าฉันเก่ง ฉันดี ไม่ง้อใคร คนอย่างนี้เป็นที่ชอบใจของกาลกิณี

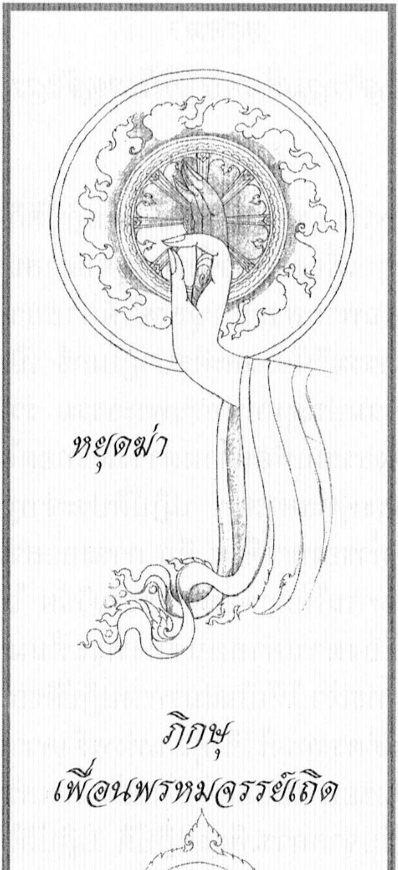

หยุดฆ่า
ภิกษุเพื่อนพรหมจรรย์เถิด

เพราะพระสงฆ์ที่ประพฤติปฏิบัติสักการะคุณของพระธรรมคำสอนอยู่นั้นก็ดำรงอยู่ด้วยมหาเมตตา เป็นพระผู้กรุณารับเครื่องสักการะ ให้คำสั่งสอนให้กำเนิดพระสงฆ์ทายาท และโปรดอุบาสก อุบาสิกา เป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งของพระพุทธศาสนา

ด้วยเหตุนี้ สาธุชนทั้งหลายมีจิตเบิกบานที่จะเสียสละและจาคะ ส่งเสริมพุทธบริษัท ๔ ซึ่งกันและกันให้เจริญศรัทธา เกิดความเลื่อมใสในนาศีลนาธรรม นาบุญ เป็นเครื่องเกื้อหนุนให้จิตและวิญญาณได้รู้พระสัจธรรม ได้ร่วมงานสักการะพุทธประเพณี เป็นกิจอันควรอย่างยิ่ง ให้เกิดความระลึกสำนึกผ่านพระสงฆ์เป็นองค์แทนให้เชื่อมต่อแด่พระพุทธองค์ผู้ทรงเป็นที่พึ่งของโลก พระสงฆ์องค์ท่านปฏิบัติอยู่ให้เห็น เป็นที่พึ่งทั้งหมดของชีวิตจิตใจ อาศัยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์จริง พูนเพิ่มสติปัญญาสั่งสมบารมีไปตลอด เป็นบุญกุศลของอุบาสกอุบาสิกาเป็นยิ่งนัก

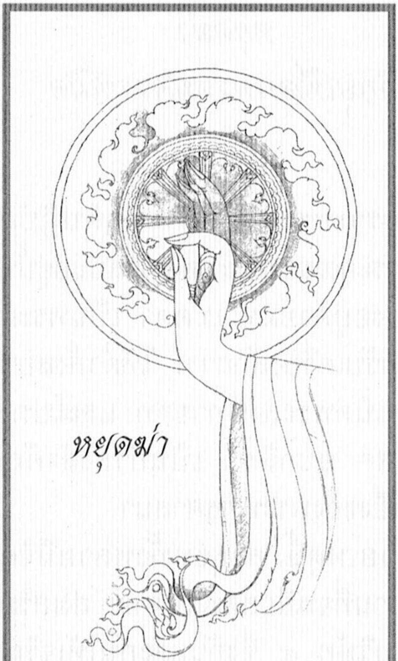

หยุดฆ่า
ศีลสำรวมด้วยปาฏิโมกขสังวร

เพราะพุทธบริษัท ๔ ได้ปฏิบัติกิจต่างๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะพระภิกษุสงฆ์ได้สาธยายพระธรรมวินัย และศีลปาฏิโมกข์ เป็นการร่วมประชุมทบทวนพระธรรม ร่วมแสดงธรรมเพื่อความดำรงสืบทอดไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา ปฏิบัติประจำทุก ๑๕ ค่ำของทุกเดือน คือ การสอบสวนตรวจทานให้ถูกต้องตามธรรมวินัย ให้ถูกต้องตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้เป็นแนวทางปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงทรงไว้ซึ่งคุณแห่งพลังความตั้งมั่นชอบ เป็นองค์พยานอันประเสริฐที่ได้รับจากการเพียรปฏิบัติ ปฏิบัติได้โดยเฉพาะองค์ พระธรรมรู้เฉพาะองค์ด้วยความกตัญญูกตเวทีในสำนึกพระมหากรุณาอย่างสูงยิ่ง เป็นคุณ เป็นประโยชน์ต่ออุบาสกอุบาสิกา และพุทธบริษัท ๔ อย่างหาที่สุดมิได้

หยุดฆ่า
ผู้สักการะธรรม
ส่งเสริมธรรมอยู่

เพราะองค์พระศาสดา ได้ตรัสกับพระอานนท์ว่า "หน้าที่ของพวกเธอ คือ คุ้มครองตนด้วยดี จงพยายามทำความเพียรเผาบาปให้เร่าร้อนอยู่ทุกอิริยาบถเกิด ผู้ใดปฏิบัติตามธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ปฏิบัติธรรมให้เหมาะสม ผู้นั้นแล ชื่อว่า สักการะบูชาเราด้วยการบูชาอันยอดเยี่ยม" เพราะธรรมที่เธอปฏิบัติดีแล้วย่อมสั่งสอนด้วยความรู้แจ้ง จนผู้อื่นปฏิบัติตามได้ และจะเป็นคุณอย่างยิ่ง

สำหรับผู้คิดจะฆ่า อาจคิดได้ในภายหลัง และผู้สักการะจะให้ทางดำเนินที่สงบสุขได้ ยังคุณยังประโยชน์ได้มากถึงเพียงนี้

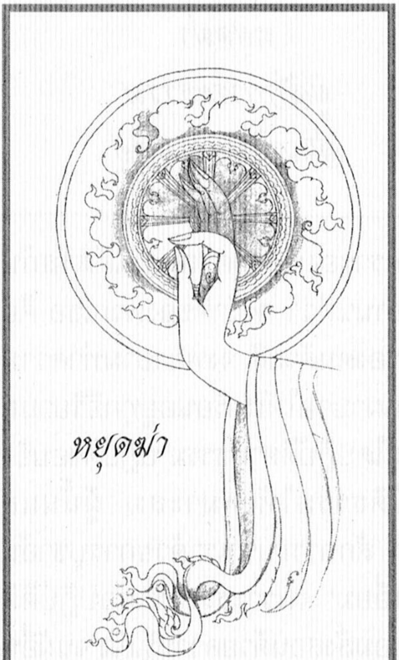

หยุดฆ่า
สัตบุรุษผู้แสดงธรรมอยู่

เพราะตถาคตอุบัติแล้ว เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน เมื่ออุบัติมาสู่โลกนี้ เราเกิดแล้วในป่านามว่า "ลุมพินี" เมื่อตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เราก็บรรลุในป่าตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เมื่อตั้งอาณาจักรแห่งธรรมขึ้นเป็นครั้งแรก ได้สาวกเพียง ๕ คน เราก็ตั้งลงแล้ว ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เขตเมืองพาราณสี ครั้งสุดท้ายของเราก็ควรเป็นป่าเช่นเดียวกัน เมื่อมองทางธรรมเพื่อให้เกิดสังเวชสลดจิต ก็พอคิดได้ว่าสิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน มุ่งไปสู่จุดสลายตัว

จงดูเถิด พระเจ้าจักรพรรดิมหาสุทัสสนะก็สิ้นพระชนม์ไปแล้ว เมืองกุสาวดีก็เปลี่ยนมาเป็นกุสินาราแล้ว ประชาชนเมืองกุสาวดีก็ตายไปหมดแล้ว นี่แล..ไม่มีอะไรเที่ยง ไม่มีอะไรยั่งยืน ตถาคตเองก็จะนิพพานในไม่ช้านี้...

หยุดฆ่า
การเป็นที่พึ่งอย่างประเสริฐ

ในบรรดาการเป็นที่พึ่งของพุทธ–บริษัท ๔ อย่างประเสริฐ มรรคมีองค์ ๘ ประเสริฐที่สุด บรรดาบททั้งหลาย บท ๔ คือ "อริยสัจ" ประเสริฐสุด บรรดาธรรมทั้งหลาย "วิราคะ" คือ ปราศจากความกำหนัดยินดี ประเสริฐสุด บรรดาสัตว์ ๒ เท้า พระตถาคตเจ้ามีจักษุประเสริฐสุด มรรคมีองค์ ๘ นี้แลเป็นไปเพื่อการเผยแพร่ธรรมให้มั่นคงแข็งแรงในทรรศนะอันบริสุทธิ์ หาใช่ทางอื่นไม่

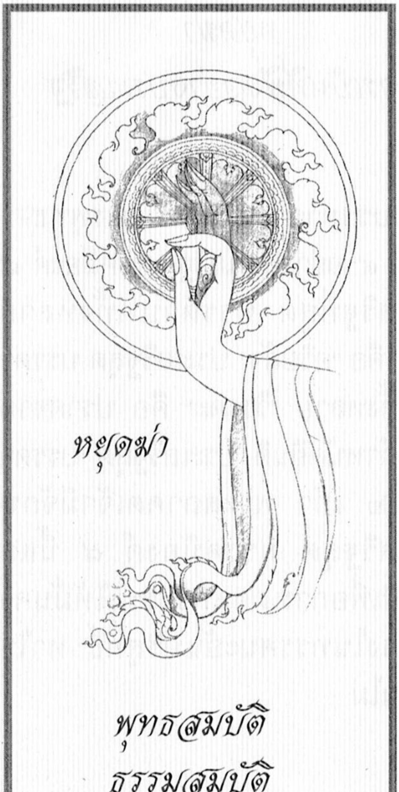

หยุดฆ่า
พุทธสมบัติ ธรรมสมบัติ

เพราะ ณ เบื้องบาทพระสุคตบรมศาสดาผู้เป็นพระบิดาสูงสุด ผู้ให้กำเนิดบุตรโดยธรรม เกิดธรรมธาตุในดวงวิญญาณ ถึงแม้พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเสด็จดับขันธปรินิพพานไปนานแล้ว แต่พระพุทธศาสนายังดำรงอยู่ พุทธบริษัท ๔ ยังปฏิบัติอยู่ เพียรพิทักษ์รักษาองค์พระธรรมคำสอนของพระองค์ ยังคงเป็นประทีปที่สว่างไสวโชติช่วงชัชวาลส่องโลกต่อไป

จำนวนผู้เคารพศรัทธาเลื่อมใสยิ่งนัก ในมหากำลังใหญ่แห่งธรรมที่จะยอยก ให้แก่นมหาศักดิ์หลักธรรมของพระองค์ได้เพิ่มพูนขึ้น เอ่อสูงเหมือนน้ำป่าสูงขึ้นโดยไม่มีเวลาลด รากแก้วแห่งพระพุทธศาสนาได้หยั่งลงแล้วอย่างแท้จริงในจิตวิญญาณของมนุษยชาติ

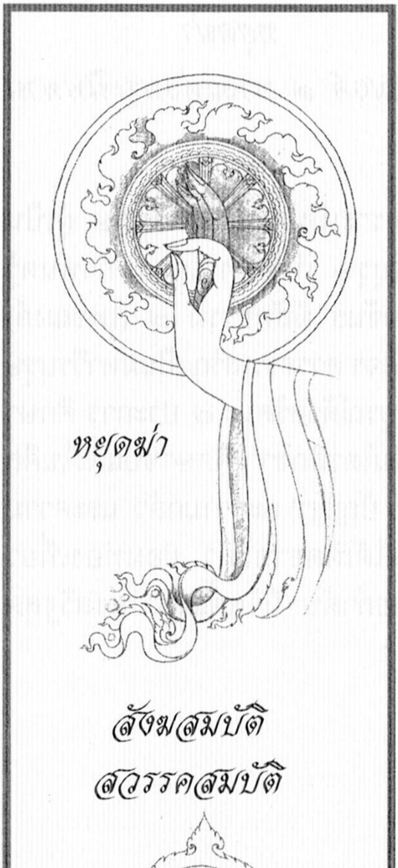

หยุดฆ่า
สังฆสมบัติ สวรรคสมบัติ

เพราะพระพุทธองค์ผู้ทรงอนาวรณ–ญาณ ทรงทราบอุปนิสัยของสุภัททะ แล้วจึงตรัสต่อไปว่า "สุภัททะ ถ้าอย่างนั้นจงตั้งใจฟังเถิด อริยมรรคประกอบด้วยองค์ ๘ เป็นทางประเสริฐ สามารถให้บุคคลผู้เดินไปตามทางนี้ถึงซึ่งความสุขสงบเย็นเต็มที่ เป็นทางเดินไปสู่อมตะ"

"ดูก่อน...ถ้าภิกษุหรือใครๆ ก็ตามพึงอยู่โดยชอบ ปฏิบัติดำเนินตามมรรคอันประเสริฐ อันประกอบด้วยองค์ ๘ นี้อยู่ โลกก็จะไม่ว่างจากพระอรหันต์"

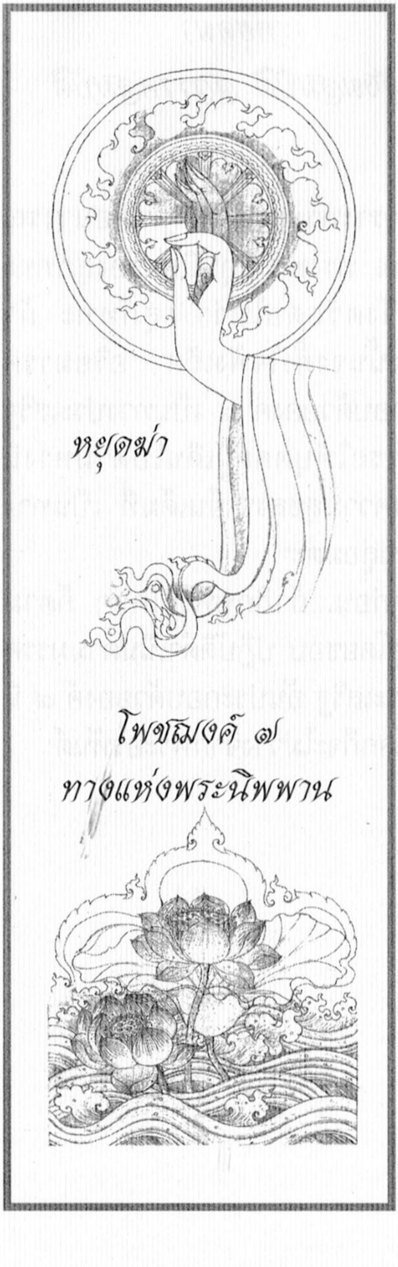

หยุดฆ่า
โพชฌงค์ ๗ ทางแห่งพระนิพพาน

เพราะเป็นทางของสัตบุรุษ ผู้เป็นพุทธบุรุษ เป็นพุทธโอรส กำหนดรู้เบญจขันธ์ มีสัทธรรม ๗ (โพชฌงค์) เป็นโคจร ควรสรรเสริญเป็นมหาวีรบุรุษ ผู้สมบูรณ์ด้วยรัตนะ ๗ ประการ ศึกษาแล้วในไตรสิกขา (ศึกษาจบแล้วในศีล สมาธิ ปัญญา) ละความกลัว และความขลาดได้เด็ดขาดแล้ว ย่อมท่องเที่ยวไปโดยลำดับ มีจิตตั้งมั่นประเสริฐสุดในโลก

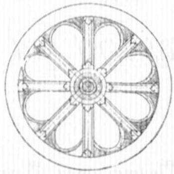

คืน

องค์พยานแห่งชัยชนะ
เพียรถึงที่สุดแห่งทุกข์

คืน
องค์พยานแห่งชัยชนะ
เพียรถึงที่สุดแห่งทุกข์

เรื่องการทรมานตนให้ลำบาก และการปล่อยชีวิตไปตามความใคร่ ทรงปฏิเสธว่า ทั้งสองทางนั้นพระองค์เคยทรงผ่าน และทดลองมาแล้ว ไม่ใช่ทางตรัสรู้เลย แล้วทรงแนะนำทางสายกลางที่เรียกว่า "มัชฌิมาปฏิปทา" คือ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามมรรคมีองค์ ๘ ที่กล่าวโดยย่อ คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เทศน์กัณฑ์ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงครั้งแรกนี้เรียกว่า "ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร" โดยเปรียบเทียบการแสดงธรรมของพระพุทธเจ้าครั้งนี้ว่า เหมือนพระเจ้าจักรพรรดิทรงขับจักร หรือรถศึกแผ่พระบรมเดชานุภาพ ต่างแต่จักร หรือรถศึกของพระพุทธเจ้าเป็น "ธรรม" หรือ "ธรรมจักร"

คืน

กำเนิด

บุญ บาป คุณ โทษ

คืน
กำเนิด บุญ บาป คุณ โทษ

เรามีกรรมเป็นของตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นทายาท มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย มีกรรมเป็นผู้ติดตาม จักทำกรรมอันใดไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม *เราจักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้นสืบไป...*

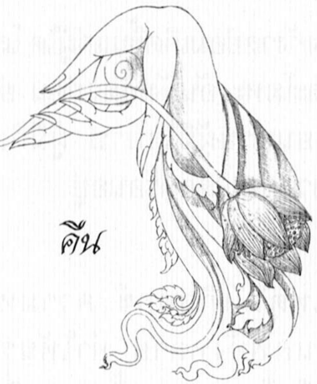

คืน

สังขารทั้งหลาย
ไม่เที่ยง เป็นทุกข์

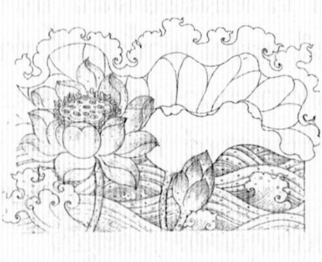

คืน
สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง เป็นทุกข์

กายนี้เกิดขึ้นด้วยอาหาร กายนี้เกิดขึ้นด้วยตัณหา กายนี้เป็นรังแห่งโรค ถูกความตายและความเสื่อมโทรมบีบคั้นแล้ว เป็นของว่างเปล่ามิใช่ตัวตน จงมาดูอัตภาพอันวิจิตร มีกายเป็นแผลอันต้องดูแลเป็นนิตย์ กระสับกระส่าย ไม่มีความยั่งยืน เต็มไปด้วยหนอง เลือด และซากศพเป็นอันมาก

คนพาลย่อมไม่รู้สึกว่า ร่างกายนี้เป็นของเผ็ดร้อน มีรสหวาน เป็นที่ยินดี เกี่ยวพันกันด้วยความรัก เป็นทุกข์ เป็นของอาบไล้ด้วยสิ่งที่น่าชื่นใจ เหมือนมีดโกนอันทาแล้วด้วยน้ำผึ้งฉะนั้น

คืน

กิเลส ตัณหา อุปาทาน

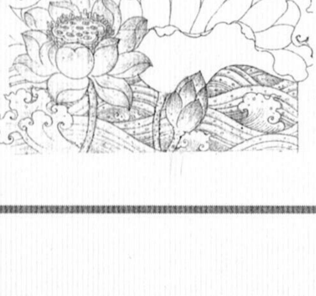

คืน
กิเลส ตัณหา อุปาทาน

กิเลส

เครื่องกังวลย่อมเกิดขึ้นแก่ผู้ใด โลภะ โทสะ และโมหะ อันบังเกิดแก่ตน ย่อมเบียดเบียนบุรุษผู้มีใจบาป ผู้มีกิเลสเครื่องกังวลย่อมเดือดร้อนอยู่

ตัณหา

เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ความหลงตัณหาในภพทั้งหลาย ทำให้นรชนดิ้นรนอยู่ในโลก นรชนทั้งหลายที่เลวยังไม่ปราศจากตัณหาในภพน้อยใหญ่ ย่อมร่ำไห้ใกล้ปากมัจจุราช

อุปาทาน

ความยึดมั่นถือมั่นว่า นั่นของเรา นี่ของเรา เราต้องมีอย่างนั้น อย่างนี้ จะอยู่ จะมี จะเพิ่ม เท่านั้นเท่านี้ ทำให้เกิดความหวาดระแวง แย่งชิง พยาบาท เวลาเสียไปก็ตกทุกข์ ทรมานจิตใจ ทำเสียหาย เสียสติ ทำลายตนด้วยโทสะ โมหะ ไม่เป็นคุณต่อตนและผู้อื่น

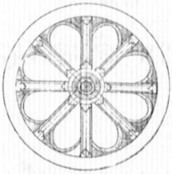

ความเกิด
แก่ เจ็บ ตาย

คืน
ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย

สัตว์เหล่าใดเหล่าหนึ่ง ผู้เกิดขึ้นแล้วในโลก ถูกมัจจุราชเผาสุม และถูกชราสุมล้อม ไม่มีสิ่งใดต้านทานได้ ชรา พยาธิ และมรณะ เป็นดุจกองไฟตามไหม้หมู่สัตว์โลกนี้ ที่ไม่มีกำลังหนีไปได้ ควรทำวันและคืนไม่ให้ไร้ประโยชน์ด้วยมนสิการ น้อยบ้างมากบ้าง เพราะวันคืนล่วงไปเท่าใด ชีวิตเวลาความตายรุกเร้าเข้าไปใกล้บุคคลทุกอิริยาบถ คือ เดิน ยืน นั่ง หรือนอน เพราะฉะนั้นไม่ควรประมาทเวลา ควรพิจารณาเนืองๆ ว่า เรามีความแก่เป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ เราจะต้องพลัดพรากจากของรัก ของชอบใจ ทั้งสิ้นไป

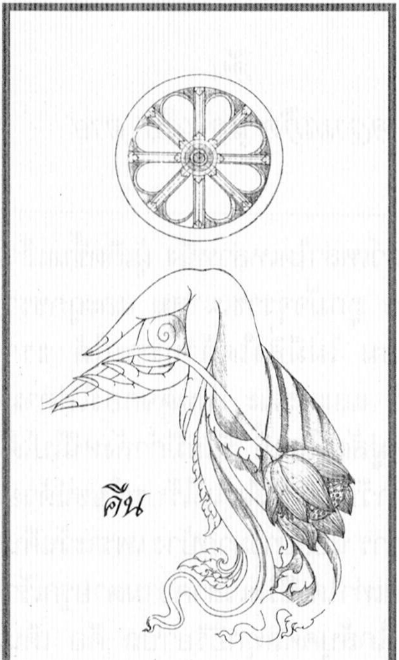

คืน
วัฏฏะ ภูมิภพ อันคำนวณมิได้

กระดูกของบุคคลคนหนึ่ง ที่สะสมไว้กัปหนึ่ง กำหนดที่สุดเบื้องต้น เบื้องปลายไม่ได้ เมื่อเหล่าสัตว์ผู้มีอวิชชาเป็นเครื่องกางกั้น มีตัณหาเป็นเครื่องประกอบไว้ ท่องเที่ยวไปมาไม่มีเบื้องต้น ความเผ็ดร้อน ความพินาศ ได้เพิ่มพูนปฐพี เป็นป่าช้าตลอดกาลนานฉะนั้น

ภูมิภพ มีเพราะอุปาทานเป็นปัจจัย เกิดเป็นสัตว์หลากชนิด เกิดแล้วถึงทุกข์ต้องตาย บัณฑิตทั้งหลายรู้แล้วโดยชอบ รู้ยิ่งความสิ้นไปแห่งชาติแล้ว ย่อมไม่ไปสู่ภพใหม่ เพราะความสิ้นไปแห่งอุปาทาน

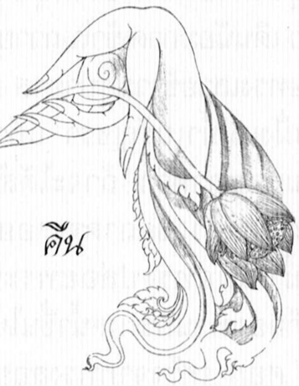

คืน

ความเพียรอันทรมาน
ขัดเกลาอันอุกฤษฏ์

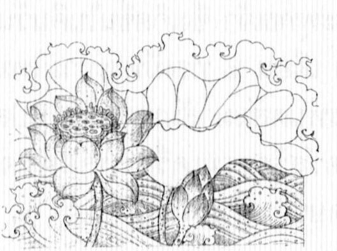

คืน
ความเพียรอันทรมาน
ขัดเกลาอันอุกฤษฏ์

การแสวงหา...พระมหาบุรุษทรงทดลองทุกอย่าง เสวยอาหารน้อยลง จนถึงงดเสวยเลย แทบสิ้นพระชนม์ พระวรกายซูบผอม พระโลมารากเน่าหลุดออกมา เหลือแต่หนังหุ้มกระดูก เวลาเสด็จซวนเซล้มลง ทรงทดลองดูแล้วก็ทรงประจักษ์ความจริง ซึ่งความเพียรทางกายไร้ผล ก็เริ่มกลับเสวยอาหารเพื่อบำเพ็ญความเพียรทางใจ จนพระกายมีกำลังเป็นปกติ พวกปัญจวัคคีย์ทราบเข้าก็เสื่อมศรัทธา คิดว่ามหาบุรุษคลายความเพียร เวียนมาเป็นคนมักมากเสียแล้ว เลยพากันละทิ้งหน้าที่อุปัฏฐาก หนีไปอยู่ที่อื่น พระองค์ทรงได้พบทางสายกลางคือ ไม่ย่อหย่อนและไม่ตึงเข้มจนเกินไป เรียกว่า "มัชฌิมาปฏิปทา" และองค์พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้เป็นหลักเมตตาอย่างสม่ำเสมอมา

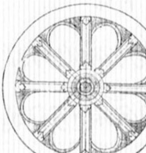

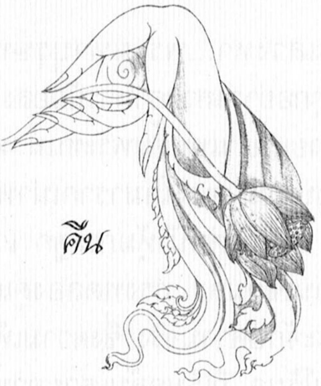

คืน

พระอรหันต –
สัมมาสัมพุทธเจ้า

คืน
พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

นางสุชาดายกถาดข้าวมธุปายาสขึ้นทูนหัว เดินน้อมถาดเข้าไปถวาย พระมหาบุรุษทรงเสวยข้าวมธุปายาส เสด็จไปยังริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา แล้วทรงอธิษฐานลอยถาดว่า ถ้าจะได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า ขอถาดจงลอยทวนกระแสน้ำ เมื่อทรงปล่อยพระหัตถ์ ถาดนั้นก็ลอยทวนกระแสน้ำขึ้นไปไกลถึง ๘๐ ศอก เสร็จจากทรงลอยถาดอธิษฐานแล้ว เสด็จชายฝั่งแม่น้ำเนรัญชราเข้าไปยังดงไม้สาละ ประทับอยู่ที่นี่ตลอดเวลากลางวัน เวลาบ่ายเกือบเย็นจึงเสด็จยังต้นศรีมหาโพธิ์ เรียกว่า "โพธิบัลลังก์" พอรุ่งอรุณก็ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ซึ่งเกิดขึ้นในคืนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ทรงมีพระนามใหม่ว่า "พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า" แปลว่า พระผู้ตรัสรู้ธรรมเครื่องหลุดพ้นจากกิเลสโดยชอบด้วยพระองค์เอง

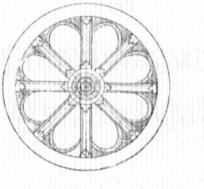

คืน

แก่นมหาศักดิ์
หลักเมตตาอันวิสุทธิ์

คืน
แก่นมหาศักดิ์
หลักเมตตาอันวิสุทธิ์

"ดูก่อนอานนท์... ธรรมก็ดี วินัยก็ดี อันใดที่เราได้แสดงไว้ และบัญญัติไว้แล้วแก่ท่านทั้งหลาย ธรรมและวินัยนั้นจักเป็นศาสดาของพวกท่านทั้งหลายโดยกาลล่วงไปแห่งเรา" ครั้นแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสปัจฉิมวาจาครั้งสุดท้ายว่า

"ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนพวกท่านให้รู้ว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด" หลังจากนั้นไม่ได้ตรัสอะไรอีกเลย จนกระทั่งนิพพานในเวลาสุดท้ายของคืนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ หรือวันเพ็ญวิสาขะ ณ ภายใต้ต้นสาละทั้งคู่ที่ออกดอกบานสะพรั่งเป็นพุทธบูชานั่นเอง

นี้เป็นพระเมตตาและพระมหากรุณาที่ทรงประทานพระพุทธศาสนาให้แก่พวกเราทั้งหลายไว้

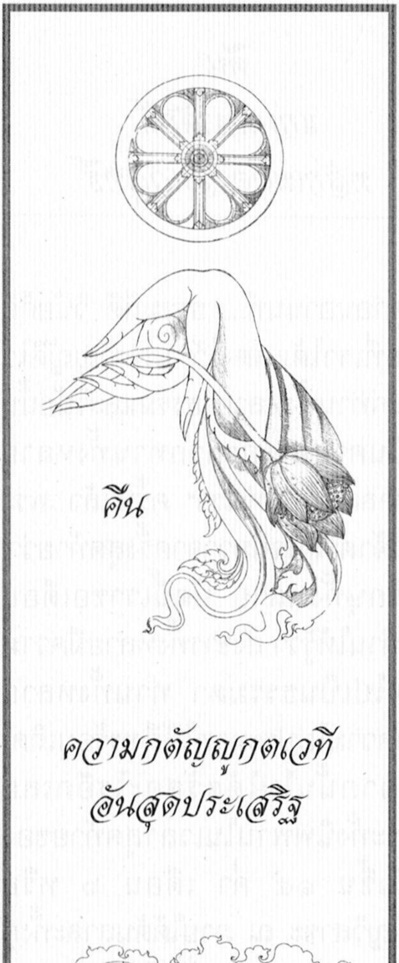

ศีล
ความกตัญญูกตเวที
อันสุดประเสริฐ

"ศรัทธา" เป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจอันประเสริฐของคนในโลกนี้ ธรรมอันบุคคลประพฤติดี แล้วนำสุขมาให้ ความสัตย์แลเป็นรสอันล้ำเลิศกว่ารสทั้งหลาย นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวสรรเสริญชีวิตของผู้ที่แสวงหาคุณด้วยปัญญา ผู้มีความกตัญญูกตเวทีว่าเป็นชีวิตประเสริฐสุด

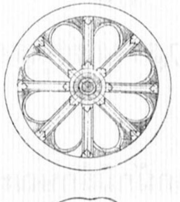

คืน

สัจธรรม
ทางดำเนินแห่งชีวิต

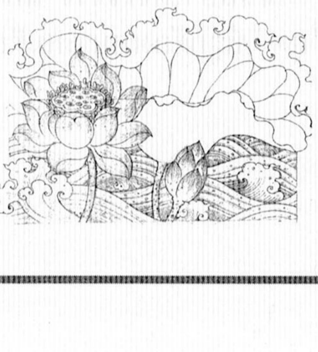

คืน
สัจธรรม ทางดำเนินแห่งชีวิต

เพราะเหตุที่มนุษย์มีทั้งดีและชั่วมาแต่กำเนิด และสลับซับซ้อนทับถมกันมาเป็นเวลายาวนานในสังสารวัฏ มนุษย์มีปมชีวิตยุ่งเหยิงมาก มนุษย์มิได้เป็นอย่างที่เราเห็น ตัวตนแท้จริงของเขานั้นอยู่ลึกมากและยากที่จะเข้าใจ แม้แต่ตัวเขาเองก็รู้สึกเช่นนั้นเหมือนกัน

มนุษย์เกิดมาเสรี แต่ทุกหนทุกแห่งเต็มไปด้วยพันธนาการ เพราะความไม่รู้ ควรค้นคว้าเข้าถึงธรรมกำเนิดชีวิต คือ ศีล สมาธิ ปัญญา องค์มรรค และพรหมวิหาร ๔ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ ด้วยความไม่ประมาทเถิด

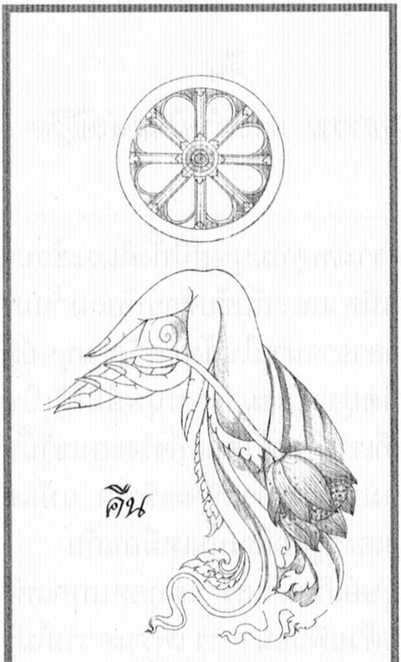

คืน
ทางสายกลางแห่งดุลยภาพ

คนส่วนมากมักมีลักษณะบกพร่องอยู่ ๒ ประการ คือ
ทำอะไรเกินหน้าที่ไป อย่างหนึ่ง
ทำกิจในหน้าที่ของตนไม่สมบูรณ์อย่างหนึ่ง

มนุษย์ที่ดีทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุดนั่นเอง คนกวาดถนนที่ทำหน้าที่ของตนดีที่สุด ย่อมดีกว่าอธิบดีหรือรัฐมนตรีที่มีข้อบกพร่องมากมาย นี่พิจารณาในแง่จริยศาสตร์ บุคคลย่อมสามารถทำงานที่ใครๆ เห็นว่าต่ำต้อยไร้เกียรติ ให้เป็นงานที่สูงส่งมีเกียรติในสายตาของบัณฑิตได้ ก็โดยการทำงานนั้นให้ดีที่สุด เมื่อรับหน้าที่อย่างใดแล้วก็ทำหน้าที่นั้นอย่างตั้งใจจริง และทำอย่างดีที่สุด ให้ถูกต้องเหมาะสมที่สุด

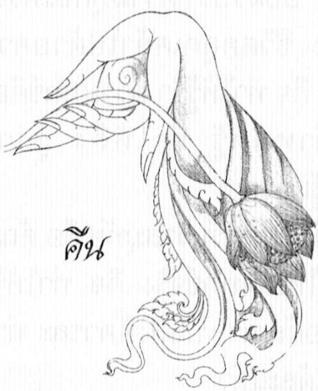

อกุศลกรรมบถ ๑๐

คืน
อกุศลกรรมบถ ๑๐

อกุศลกรรมบถ คือ ทางอกุศล ท่านจำแนกไว้ ๑๐ ประการคือ

๑. *ปาณาติบาต* การฆ่าสัตว์
๒. *อทินนาทาน* การลักทรัพย์
๓. *กาเมสุมิจฉาจาร*
การประพฤติผิดในกาม
สามอย่างนี้เป็น *"กายกรรม"*

๔. *มุสาวาท* การพูดเท็จ
๕. *ปิสุณาวาจา* การพูดส่อเสียด
๖. *ผรุสวาจา* การพูดหยาบ
๗. *สัมผัปปลาปะ* การพูดเพ้อเจ้อ
สี่อย่างนี้เป็น *"วจีกรรม"*

๘. *อภิชฌา* ความโลภอยากได้ของคนอื่น
๙. *พยาบาท* ความปองร้าย
๑๐. *มิจฉาทิฏฐิ* ความเห็นผิด
สามอย่างนี้เป็น *"มโนกรรม"*

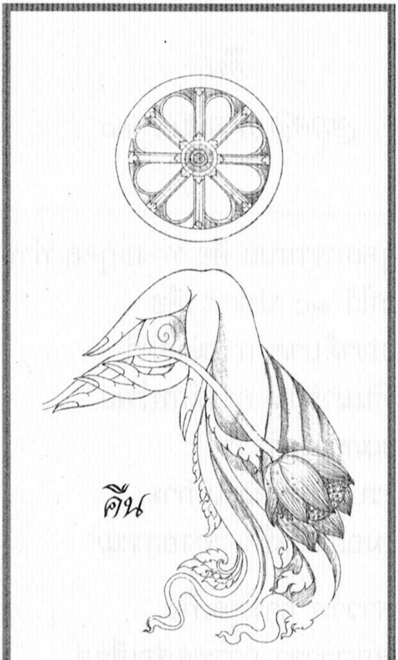

คืน
กิจในอริยสัจ ๔

"ทุกข์" ยอมรับว่า ความทุกข์แห่งชีวิตมีอยู่จริง ชีวิตคลุกเคล้าไปด้วยความทุกข์จริง กิจ ทำให้รู้ว่า ความทุกข์คือสิ่งที่ควรกำหนดรู้ ทำให้ถึง รู้ว่าได้กำหนดรู้แล้ว

"สมุทัย" ยอมรับว่าสมุทัย คือ ตัณหาเป็นเหตุให้เกิดทุกข์จริง กิจ ทำให้รู้ว่าสมุทัยคือตัณหา เป็นสิ่งที่ควรละ ทำให้ถึง รู้ว่าได้ละแล้ว

"นิโรธ" ยอมรับว่านิโรธ ความดับทุกข์มีอยู่จริง ทุกข์ดับได้จริง โดยผ่านทางการดับตัณหา กิจ ทำให้รู้ว่า นิโรธควรทำให้แจ้งขึ้นในใจ ทำให้ถึง รู้ว่าได้ทำให้แจ้งแล้ว

"มรรค" ยอมรับว่า มรรคมีองค์ ๘ เป็นทางนำไปสู่ความดับทุกข์จริง กิจ ทำให้รู้ว่า มรรคเป็นสิ่งที่ควรอบรมบำเพ็ญให้เกิดมี ทำให้ถึง รู้ว่าได้เจริญอบรมให้เต็มที่แล้ว

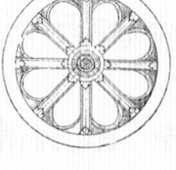

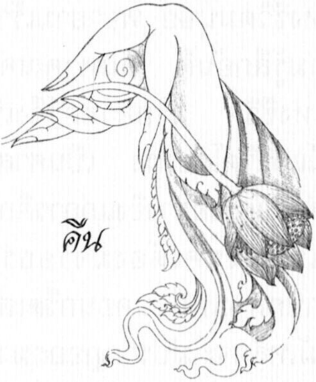

คืน

พุทธศาสนสุภาษิต

คืน
พุทธศาสนสุภาษิต

การสร้างเหตุเพื่อบรรลุผล พุทธศาสนาเป็นกัมมวาทะ กิริยาวาทะ วิริยวาทะ การกระทำความเพียรเป็นเบื้องต้นแห่งความสำเร็จทั้งปวง ไม่ประสงค์ให้ใครได้ดี หรือประสบความสำเร็จลอยๆ หรือการอ้อนวอน แต่ให้สำเร็จด้วยการกระทำเอง

อุดมคติ คือ สุภาษิตที่ดีที่สุดที่ชีวิตควรตั้ง ชีวิตธรรมดากับชีวิตในอุดมคตินั้นผิดกัน เราควรเกิดมาไม่ใช่เพื่อทำงานอย่างเดียว แต่ควรเกิดมาและมีชีวิตอยู่ เพื่อจะได้สิ่งและสุภาษิตที่ดีที่สุดที่ชีวิตควรจะได้ ไม่ใช่เพื่อรวย ไม่ใช่ เพื่อเกียรติยศ ชื่อเสียง หรืออยู่ดีกินดี แต่ควรมีชีวิตอยู่เพื่อความดับทุกข์ เพื่อพระนิพพาน

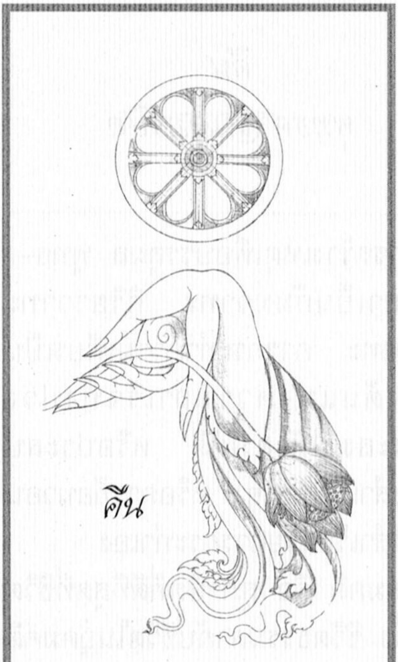

คืน
พุทธจริยศาสตร์ระดับสูง

"จริยศาสตร์" เป็นวิชาที่ศึกษาถึงคุณค่าแห่งชีวิตมนุษย์ พยายามเร้าให้คนมีความรู้สึกอันดี ค้นหาคุณค่าที่แท้จริงแห่งชีวิต จริยศาสตร์จึงเป็นประโยชน์แก่ชีวิตโดยตรง เป็นศาสตร์แห่งคุณค่าอันควรอย่างยิ่งแก่การศึกษา สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมใช้เป็นแกนกลางเหมือนคอนกรีตเสริมเหล็ก แม้เหล็กจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอก แต่ก็มีความสำคัญภายในทำนองเดียวกันกับบัณฑิตย่อมเห็นอย่างแจ่มแจ้ง ว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคมเพียงใด "พุทธจริยศาสตร์" นั้นเป็นหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม ซึ่งท่านผู้รู้มีองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นต้น ได้ทรงวางไว้เพื่อเป็นมาตราฐานความประพฤติของมนุษย์ ตั้งแต่พื้นฐานเบื้องต้น ท่ามกลาง และระดับสูง เพื่อให้มนุษย์ได้ดำเนินชีวิตอันดีงามตามอุดมคติเท่าที่มนุษย์จะขึ้นถึงได้ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีสติปัญญา มีความสุขอันสมบูรณ์ที่สุด

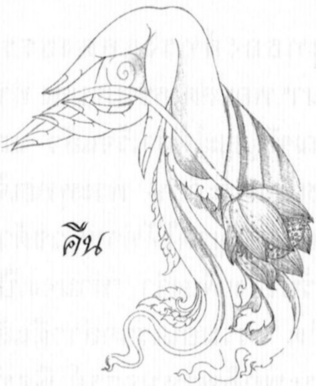

คืน

ธรรมคำสอน
หลักใจขนไม่มีขั้น

คืน
ธรรมคำสอน หลักใจขนไม่มีขั้น

๑. ทรงสอนให้ผู้ฟังรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่ควรรู้ควรเห็น เอาศรัทธาเป็นคุณธรรม ปลูกฝังให้เกิดขึ้นในเบื้องต้นเพื่อเป็นหลักยึด เหมือนเด็กสอนเดินต้องไต่ราวหรือฝาผนัง

๒. ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังตรองตามแล้วเห็นจริง ได้ทรงแสดงอย่างมีเหตุมีผลที่ผู้ฟังเห็นด้วยตนเอง

๓. ทรงแสดงคุณเป็นอัศจรรย์ คือสามารถยังผู้ปฏิบัติตามให้ได้ผลตามสมควรแก่กำลังแห่งการปฏิบัติของตนและก้าวขึ้นสู่ระดับสูงเป็นอุดมชีวิต

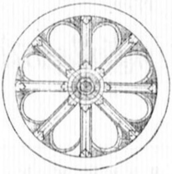

คืน

พระอรหันตสาวก
เอหิภิกขุอุปสัมปทา

คืน
พระอรหันตสาวก
เอหิภิกขุอุปสัมปทา

พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรม "ปฐมเทศนา" พอแสดงธรรมจบลง ท่านอัญญาโกณฑัญญะได้สำเร็จแล้ว และทูลขอบวชเป็นพระภิกษุ พระพุทธเจ้าทรงประทานอนุญาตให้ท่านบวชด้วยพระดำรัสรับรองเพียงว่า "ท่านจงเป็นภิกษุมาเถิด ธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว ท่านจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด"

ส่วนอีก ๔ ท่านที่เหลือนอกนั้นต่อมาได้สำเร็จ และบวชเช่นเดียวกับพระอัญญาโกณฑัญญะ และทรงประทานเอหิภิกขุอุปสัมปทากับอัครมหาสาวก และเหล่าสาวกสืบทอดต่อเนื่องในพระธรรมวินัย จวบจนถึงปัจจุบันนี้

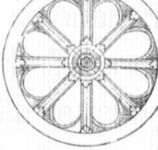

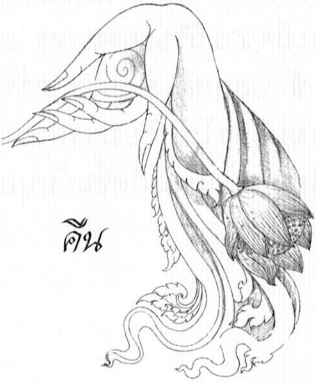

คืน

พระสงฆ์สาวก
เนื้อนาบุญแห่งโลก

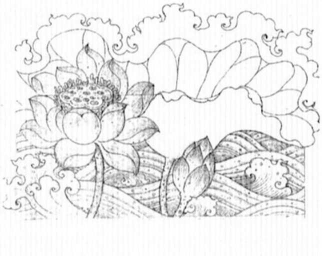

คืน
พระสงฆ์สาวกเนื้อนาบุญแห่งโลก

ณ เบื้องพระยุคลบาทแห่งพระสุคต ผู้เป็นธรรมราชาและองค์บิดา ผู้ให้กำเนิดบุตรโดยธรรม พระพุทธเจ้าประสงค์ให้พุทธบริษัท ๔ มีสติ ความสำนึกระลึก เกิดสัมปชัญญะความรู้รอบในปรากฏการณ์นั้นๆ ด้วยการรักษาหน้าที่เจริญเมตตาตน มิให้ความชั่วเล็ดลอดเข้าสู่ใจ จะไม่เป็นอันตรายด้วยการเจริญพระธรรมวินัย ปลูกฝังพุทธบริษัทด้วยศรัทธาคุณงามความดี ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติอย่างนี้จะเป็นคุณต่อพุทธศาสนาหาประมาณมิได้

พระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญแห่งโลก ทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ด้วยพระธรรมคำสอน ไม่ให้เร่าร้อนนอนผวาเพราะบาป ให้สงบเย็น เห็นคุณในธรรมานุบาล เป็นแก่นสารแห่งประเทศและสังคม โดยเฉพาะพุทธประเพณี ธรรมประเพณี และวัฒนธรรม ก็ต้องอาศัยพระสงฆ์เป็นผู้ให้กำเนิด ความสุข ความเป็นสิริมงคล และสามารถให้

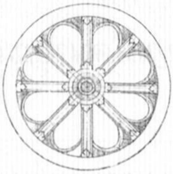

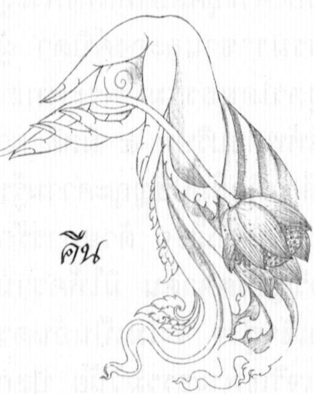

พระสงฆ์สาวก
เนื้อนาบุญแห่งโลก

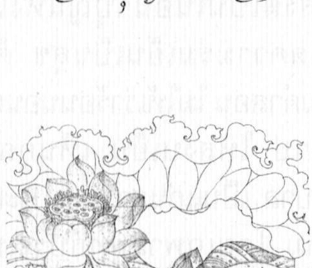

กำเนิดสังฆทายาท เป็นกองบุญกองกุศล เป็นผู้รับเครื่องสักการะ รับเครื่องบรรณาการแห่งความระลึกสำนึก เป็นองค์พยานแห่งคุณงามความดี บุคคลหรือคณะใดได้ให้การส่งเสริมเนื้อนาบุญแห่งนี้ จะมีความวิริยะอุตสาหะ สละความทุกข์ ปลุกสติ ปัญญา ศรัทธา และความเพียรในอริยมรรคสมบัติ ความเจริญงอกงามจะเกิดขึ้นกับบุคคลนั้นแล

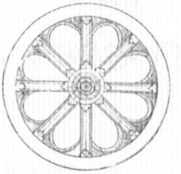

คืน

พระธรรมวินัย
ข้อวัตร อัฐบริขาร

คืน
พระธรรมวินัย ข้อวัตร อัฐบริขาร

โลกมีธรรมนูญเป็นหลักปกครอง ธรรมนูญนี้เทียบได้กับโอวาทปาฏิโมกข์ ส่วนรัฐธรรมนูญปกครองราชอาณาจักร ก็เทียบได้กับพระวินัย คือพุทธบัญญัติทั้งหมดที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติขึ้นในเวลาต่อมา พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาเห็นว่า สิ่งที่ราหุลทูลขอนั้นเป็นสมบัติทางโลก ไม่ยั่งยืน เต็มไปด้วยความทุกข์ในการปกปักรักษา ไม่เหมือนอริยทรัพย์ คือธรรมะที่พระองค์ได้ตรัสรู้มา ทรงพระพุทธดำริว่า จำเราจะให้ทายาทแห่งโลกุตตระแก่ราหุลบุตรแห่งพระตถาคตโดยธรรม

คืน
บรมครูศาสดาเอกแห่ง ๓ โลก

พุทธภูมิ คือ ความเป็นพระพุทธเจ้า คำว่า "พระพุทธเจ้าทรงเปิดโลกทั้งสามให้สัตว์ในสามโลกนี้มองเห็นกันและกันนั้น" ถ้าจะถอดใจความให้ฟังได้ก็คือ วันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม มีคนมาฟังธรรมกันมากที่สุด คนมองเห็นผลบาป บุญ คุณ โทษ ผลบาปคือความทุกข์ ได้แก่ "นรก" ผลบุญคือความสุขได้แก่ "สวรรค์" และความมีศีลมีธรรม ทำให้คนเป็นคนที่ต่างจากสัตว์เดรัจฉาน

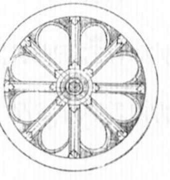

คืน

ธรรมจักร แด่พุทธบริษัท
๔ เจริญสืบไป

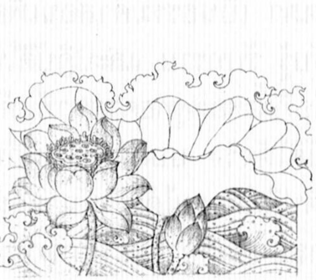

คืน
ธรรมจักร แด่พุทธบริษัท ๔
เจริญสืบไป

ธรรมคำสอน ในพระธรรมวินัยแด่พระภิกษุสงฆ์ ผู้ประพฤติปฏิบัติตาม ทรงประทานธรรมแด่สามเณรพุทธ–ทายาท เพื่อเป็นหน่อเนื้อแห่งบุญกุศลต่อไป ทำอุบาสกผู้อุปถัมภก และรับใช้ ส่งเสริม พระ–เณร เสนาสนะ การงานอื่นๆ ในวัด อุบาสิกา กุลบุตร–กุลธิดา ในพุทธบริษัท ๔ ให้ตั้งมั่นในบุญกุศล เจริญมรรคเพื่อบรรลุธรรมที่เป็นสาระ ยินดีในกรรมเป็นที่สิ้นไป ด้วยบุญกิริยาวัตถุ ๓ ประการนี้ คือ

๑. บุญกิริยาวัตถุ สำเร็จด้วยทาน
๒. บุญกิริยาวัตถุ สำเร็จด้วยศีล
๓. บุญกิริยาวัตถุ สำเร็จด้วยภาวนา

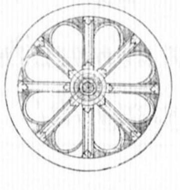

คืน

คุณพระศรีรัตนตรัย
คุ้มครองโลก

คืน
คุณพระศรีรัตนตรัย
คุ้มครองโลก

สังคายนาครั้งแรกนั้น คือการรวบรวมพระธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ และที่พระสาวกได้ทรงจำกันไว้ แล้วนำมาชำระสอบสวนกันในที่ประชุมว่า พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่าอย่างนี้ ทรงบัญญัติไว้ว่าอย่างนั้น ได้ความตรงกัน แล้วก็เรียบเรียงเป็นบทท่องจำ ใช้สวดสืบต่อกันมา หลักศาสนาพุทธที่แท้จริงคือ การปฏิบัติด้วยใจและกาย เพียรให้เข้าถึงพระสัจธรรมความเป็นจริงของธรรมชาติ "ขบวนการเลื่อนขั้นของจิต" ทำให้เกิดแก่นมหาศักดิ์ หลักเมตตา เป็นธรรมคำสอนเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ รับทราบ และปฏิบัติให้ถึงจิตใจ คือที่ตั้งของพุทธศาสนาที่แท้จริง ผู้ที่ปฏิบัติได้จริง บอกทางให้ผู้อื่นได้ประพฤติปฏิบัติตามได้เท่านั้น แต่ผู้รับธรรมคำสอนจะต้องเพียรศึกษา และประพฤติปฏิบัติด้วยตนเอง จึงเป็นคุณ

เป็นประโยชน์อย่างมหาศาลสำหรับการสืบสานต่อไป ถ้าชาวพุทธรู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้องทั่วถึงกันมากขึ้น การเบียดเบียนพระศาสนาให้เศร้าหมองก็จะลดน้อยลง เพราะทุกวันนี้ที่เกิดความเสื่อม ความเสียหายก็มิใช่ผู้ใดใครอื่นทำให้ เป็นเรื่องที่ชาวพุทธผู้ไม่รู้ไม่เข้าใจ และไม่ปฏิบัติตามธรรมพระวินัยทำขึ้นเกือบทั้งนั้น เพราะขาดความเคารพ ความละอายในจิตใจ "พระศรีรัตนตรัย" แปลว่า "แก้ว ๓ ประการ" คือ กาย วาจา และจิตใจ ถ้าทำให้สะอาด บริสุทธิ์ ผ่องใส ก็จะเกิดความแวววาวในองค์สติ องค์ปัญญา เป็นผู้ให้ความศรัทธาเลื่อมใส ส่งเสริมพระพุทธศาสนาได้อยู่เจริญยิ่งๆ ขึ้นอย่างวัฒนาถาวรสืบไป

ศีล
ธงแห่งธรรม
รุ่งเรืองยิ่งด้วยปัญญา

อานิสงส์ของความเป็นผู้มีศีล คำสอนเรื่องศีล เรื่องวินัย เป็นคำสอนที่เกี่ยวกับกิริยาวาจา ท่านจึงสอนให้รักษาศีล รักษาด้วยความเคารพในศีล เมื่อรักษาศีลดีแล้วย่อมเป็นผู้มีศีลประจำใจ ประจำตน เสมือนธงที่โบกสะบัดอย่างอาจหาญ คุณงามความดีในปัญญาย่อมขจรฟุ้งไกล เป็นธงชัยแห่งพระพุทธ-ศาสนา

เหมือนเราปลูกต้นไม้ รักต้นไม้ รักษาต้นไม้ด้วยดี เมื่อต้นไม้เติบโตขึ้นย่อมหวนมารักษาผู้ปลูกนั่นเอง เพราะฉะนั้น พระสงฆ์ผู้ทรงศีล สำรวมกายวาจาด้วยดี จึงดูงดงามอย่างที่ท่านพรรณนาไว้ในคัมภีร์วิสุทธิมรรคว่า *"พระราชาผู้ประดับแล้วด้วยแก้วมุกดาและมณีก็ยังไม่งามเหมือนนักพรตผู้ประดับด้วยอาภรณ์คือศีล"*

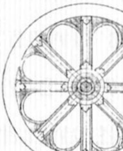

ศีล

ธงแห่งธรรม
รุ่งเรืองยิ่งด้วยปัญญา

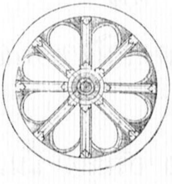

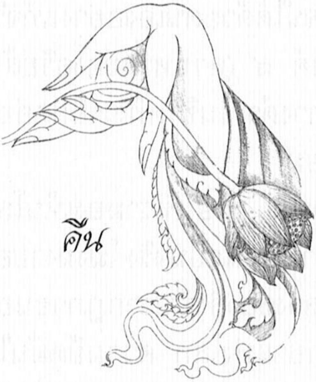

คืน

ธรรมไว้เป็นองค์
แทนพระศาสดา

คืน
ธรรมไว้เป็นองค์แทนพระศาสดา

"ท่านทั้งหลายจงมีตนและธรรมเป็นที่พึ่ง อย่าได้มีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย" เพื่อการพึ่งตนและพึ่งธรรม พุทธบริษัทควรจะปฏิบัติตนให้ถูกตามทำนองคลองธรรม จนสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนได้ทางจิตใจ ไม่ต้องพึ่งใครทางจิตใจ พุทธบริษัทที่มั่นคงต้องอยู่ในลักษณะนี้ พยายามปรับปรุงจิตใจของตนให้ชื่นชมต่อคุณธรรม มีคุณภาพในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ เมื่อบุคคลมีคุณภาพดี การงานทุกด้านก็จะประสานประโยชน์กัน เป็นผลดีต่อบุคคล ศาสนา และชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมอย่างแน่นอน

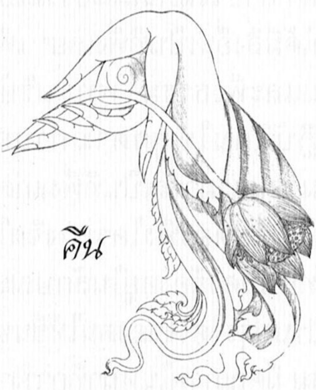

คืน

ทางแห่งโลกุตตร
นิพพานแกโลก

คืน
ทางแห่งโลกุตตรนิพพานแกโลก

หลักธรรมคือ "อริยสัจ" นั้นเป็นหลักเหตุที่พิสูจน์ได้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง มรรคมีองค์ ๘ (ส่วนหนึ่งของอริยสัจ) เป็นแนวทางดำเนินชีวิตที่ละเอียดอ่อนและสูงเยี่ยม

ไตรลักษณ์ ช่วยให้เรามองเห็นโลกและชีวิตตามความเป็นจริง ไม่งมงายอยู่กับความลวงของสิ่งที่ปรากฏภายนอกอันเป็นมายาแห่งโลก ความยึดมั่นในตัวตนอย่างมืดบอดซึ่งเป็นรากเหง้าแห่งอกุศลนั้น จะถูกกร่อนรากให้คอดกิ่วไปทีละน้อย เมื่อมาพิจารณาไตรลักษณ์ด้วยปัญญาอันชอบ เป็นทางตรงไปสู่ความบริสุทธิ์แห่งดวงจิตที่เคยหมักหมมมานาน

ปฏิจจสมุปบาท เป็นศูนย์กลางแห่งคำสอนอันถูกต้อง ช่วยให้มองโลกและชีวิตในฐานะเป็นสิ่งอาศัยกัน เกิดขึ้นชั่วคราวตามเหตุปัจจัย และจะดับไปเมื่อสิ้นเหตุปัจจัย เป็นมงกุฎเพชรแห่งความรู้และความเข้าใจอันถูกต้อง

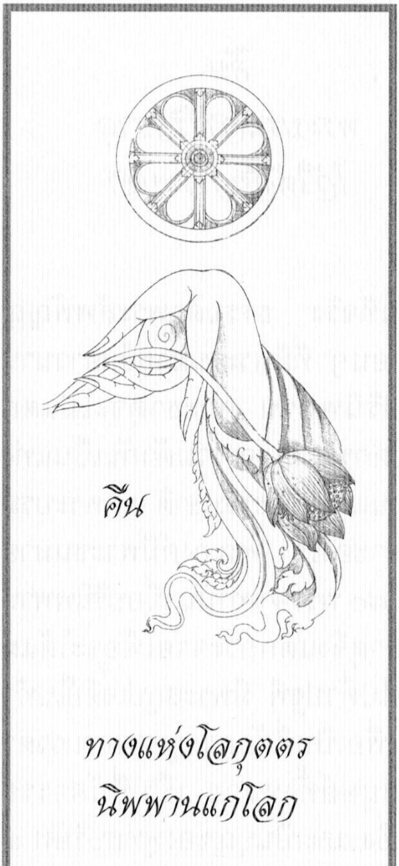

เกี่ยวกับปัญหาชีวิตอันลึกซึ้ง ละเอียดอ่อนถึงกับได้รับการยกย่องจากพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า "ผู้ใดเห็นปฏิจจสมุปบาท ผู้นั้นชื่อว่าเห็นธรรม" มีความหมายเท่ากับธรรมทั้งหมดของพระองค์

ความไม่ประมาทนั้น พระศาสดาตรัสว่าเป็นมูลแห่งกุศลทั้งหลาย กุศลทั้งหลายรวมลงในความไม่ประมาท มีความไม่ประมาทเป็นยอด

หัวใจพุทธโอวาท ๓ ข้อ คือจะเว้นชั่วก็ต้องอาศัยศีล จะทำดีก็ต้องอาศัยสมาธิเป็นความมั่นคงแห่งจิตใจ และจะบริสุทธิ์แท้จริงก็ต้องอาศัยปัญญา

ความไม่ยึดมั่นถือมั่น และความหลุดพ้น (วิมุตติ) ถือว่าเป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา คำสอนทั้งปวงมุ่งไปสู่ความหลุดพ้นจากกิเลสและความทุกข์ ความหลุดพ้นนี้ย่อมมีได้เพราะความไม่ยึดมั่นถือมั่น จึงเป็น "อนุปาทาปรินิพพาน" คือ นิพพานที่ไม่มีเชื้อเหลือ ๓ ประการคือ กิเลสนิพพาน ๑ ขันธนิพพาน ๑ และธาตุนิพพาน ๑

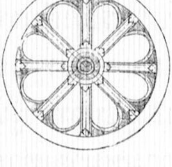

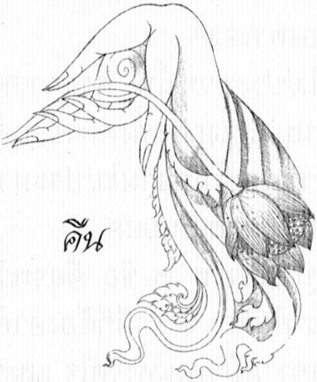

คืน

พระบรมสารีริกธาตุ
ไว้ให้สักการะบูชา

คืน
พระบรมสารีริกธาตุ
ไว้ให้สักการะบูชา

อันที่จริง ธรรมดาพระสัพพัญญูองค์ก่อนๆ ที่มีพระชนมายุยืนยาวนาน เมื่อปรินิพพาน พระธาตุจะไม่แตกกระจัดกระจาย จะรวมตัวกันเป็นแท่งเหมือนแท่งทองธรรมชาติ แต่พระบรมศาสดาของเรา พระองค์มีพระชนมายุเพียง ๘๐ พรรษาเท่านั้น เมื่อปรินิพพาน พระธาตุจึงแตกกระจายเพื่อจะได้แผ่ขยายไปทั่วปฐพี มีพระสถูปเจดีย์ไปทั่วทวีปเพื่อเป็นที่สักการบูชาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นที่อัศจรรย์อย่างยิ่ง และเป็นบุญของพุทธบริษัท ๔ หาที่สุดประมาณมิได้

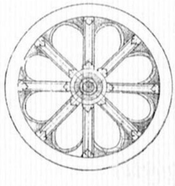

คืน

พลังธรรม
แห่งความเป็นนิรันดร
เหนือโลก

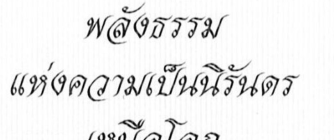

คืน
พลังธรรม
แห่งความเป็นนิรันดร เหนือโลก

ธรรม ๗ อย่างที่สำคัญแห่งการตรัสรู้คือ ๑. สติ ๒. ธรรมวิจัย ๓. วิริยะ ๔. ปีติ ๕. ปัสสัทธิ ๖. สมาธิ และ ๗. อุเบกขา วงจรแห่งโพชฌงค์ทั้ง ๗ จะหมุนวนและเสริมพลังต่อเนื่องจนถึงขีดสุด จิตจะมีกำลังมหาศาลจากสมาธิ พลังจากสมาธิจะส่งให้เกิดปีติอย่างแรงกล้า และปีติจะส่งพลังไปเสริมวิริยะ วิริยะไปเสริมอุเบกขา อุเบกขาเพิ่มขึ้นไปสนับสนุนปัสสัทธิ ปัสสัทธิเสริมพลังให้กับสติ ทำให้กำลังของสมาธิสูงยิ่งขึ้นไปอีก จึงเป็นการค้นพบที่สำคัญยิ่งขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าจะเปรียบโพชฌงค์ ๗ ก็คือเตาปฏิกรณ์พลังงานมหาศาลทะยานออกไปอยู่เหนือโลก ดับกลางอากาศ ไม่กลับมาอีก

รายนามผู้ศรัทธาร่วมบุญถวายหน้าต่างพระมหาวิหาร ๒๘ คู่
(๑ คู่หมายถึง หน้าต่าง ๒ บาน พร้อมวงกบ)
(ศรัทธาร่วมสร้างคู่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

คู่ที่ ๑ : นางปรีดาวรรณ และครอบครัว รุจิกนกกาญจนา

คู่ที่ ๒ : นางดวงแก้ว แซ่เจ็ง

คู่ที่ ๓ : นางสุปราณี เชาวนประเสริฐ

คู่ที่ ๔ : นายพรศักดิ์-นางภัสวรรณ ฉัตรตระกูลชัย และครอบครัว

คู่ที่ ๕ : นางสาวโศรยา และครอบครัว ว่องพานิช

คู่ที่ ๖ : นายพินิต-นางพรศรี ศิลป์ชัยสุขสวัสดิ์

คู่ที่ ๗ : คุณพ่อบุญเสริม-คุณแม่สุวรรณา-นางสาวลัดดาวรรณ รัตนาวิบูลย์

คู่ที่ ๘ : นายดุสิต-นางชูศรี จันทรบุตร

คู่ที่ ๙ : นายประภาส-นางเจดีย์ ชลศรานนท์

ดำเนินการจัดพิมพ์โดย...ธรรมสภา
เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทร. ๐-๒๘๘๘๗๙๔๐, ๐-๒๔๔๑๑๕๓๕, ๐-๒๔๔๑๑๙๑๗ โทรสาร ๐-๒๔๔๑๑๙๘๓
การให้ธรรมะชนะการให้ทั้งปวง การรับธรรมะและนำไปปฏิบัติย่อมชนะการรับทั้งปวงเช่นกัน

พระพุทธสุภาษิตนี้ ควรใส่ใจและถือเป็นอุดมคติทีเดียว

"ตนเป็นที่พึ่งของตน คนอื่นใครจะเป็นที่พึ่งได้ ผู้ที่มีตนฝึกดีแล้ว ย่อมจะได้ที่พึ่งซึ่งได้โดยยาก ฝึกตนให้เป็นคนไม่มีมานะ มีมนุษย์สัมพันธ์ดี คือคนที่ให้เกียรติคนอื่น เข้ากับคนในสังคมได้ ไม่กล้าทำชั่ว เพราะเห็นว่าเรายังไม่ดีพอ ฝึกตนให้เป็นคนมีนิสัยดีงาม น่าคบหาสมาคม ใครเข้าใกล้แล้ว ไม่คันไม่ร้อน นิสัยที่ดีงามจะหนุนให้เป็นผู้มีบุญวาสนาต่อไป"

น้อมขอขอบคุณญาติธรรม ผู้นำหนังสือธรรมบัญชร เป็นสื่อธรรมทาน แด่พุทธบริษัทสี่ ที่ยกย่องส่งเสริมพุทธสรณะสมบัติให้รุ่งเรืองมั่นคงด้วยพระธรรมสมบัติ ดำรงสวัสดิพิพัฒนมงคลแด่ครอบครัว และ สหธรรมิก ให้สามัคคีร่วมกันส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้ประเสริฐสว่าง เป็นทางแด่เพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งสิ้นทั้งปวง ให้สืบสานซึมซาบลึกซึ้งถึงจิตใจ ด้วยความสุขความเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยเทอญ

ด้วยความเคารพและขอบคุณยิ่ง

ปิยธรรมมูลนิธิ